

Het leven van Josia

door C.H. Mackintosh

Inhoud:

De waarde van het Woord van God
Het gezag van het Woord van God
Het wetboek gevonden
De machtige werking van het Woord van God
De eenheid van het volk van God
Eén lichaam en één Geest
Josia's viering van het Pascha & Josia's dood

C.H. Mackintosh
1820-1896

Zie achteraan: Tabel van de koningen en profeten in Juda (achteraan)

De waarde van het Woord van God

Het is al meer dan 2500 jaar geleden dat Josia leefde en regeerde; maar we kunnen nog altijd heel wat leren uit zijn levensverhaal. Het zijn lessen die nooit hun frisheid en kracht verliezen.

De tijd waarin hij de troon van zijn vader Amon besteeg, was een donkere, zware tijd. Het verval was verschrikkelijk. Het zwaard van het oordeel, dat lang tegengehouden was door het geduld en de lankmoedigheid van God, stond nu op het punt in al zijn verschrikking neer te dalen op de stad van David.

De schitterende regering van Hizkia was gevolgd door een lange en sombere periode van 55 jaar onder de scepter van Manasse. Gelukkig heeft God door zijn tucht zijn doel met hem bereikt. Manasse bekeerde zich en “erkende dat de Here God is” (2 Kron. 33:13). Maar zijn zoon Amon, die hem opvolgde, “deed wat kwaad was in de ogen des Heren, evenals zijn vader Manasse gedaan had; Amon offerde aan al de beelden, die zijn vader Manasse gemaakt had, en diende ze. Maar hij verootmoedigde zich niet voor het aangezicht van de Here, zoals zijn vader Manasse zich verootmoedigd had, doch hij, Amon, maakte zijn schuld steeds groter. En zijn dienaren smeedden een samenzwering tegen hem en doodden hem in zijn paleis ... En het volk des lands maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats” (2 Kron. 33:22-25).

Josia was nog maar een kind van 8 jaar, toen hij de troon van David besteeg. Maar zijn land was vol van de zonden en boosheden van zijn vader en grootvader, ja zelfs nog van vormen van verderf, die door niemand minder dan Salomo zelf ingevoerd waren.

In 2 Koningen 23 vindt u een haarscherp beeld van de toestand in Judea aan het begin van zijn regering. Er waren “afgods priesters, die de koningen van Juda hadden aangesteld om offers te ontsteken op de hoogten, in de steden van Juda en in de omgeving van Jeruzalem” en er waren er ook “die voor de Baäl, de zon, de maan, de sterrebeelden en het hele heir van de hemel offers ontstaken” (vs. 5).

Laat het goed tot ons doordringen wat hier staat. Koningen van Juda, opvolgers van David, stelden priesters aan om wierook te offeren aan Baäl! En daarbij moeten we dan bedenken dat iedere koning van Juda de opdracht had om “voor zich een afschrift te laten maken van de wet” en dat afschrift moest hij “bij zich hebben en daarin lezen *gedurende zijn hele leven* om te leren de Here, zijn God, te vrezen door *al de woorden van deze wet* en al deze inzettingen naarstig te onderhouden” (Deut. 17:18, 19). Ontstellend ver waren de koningen afgeweken van “al de woorden van de wet” dat ze zover gekomen waren om priesters aan te stellen teneinde wierook te offeren aan de afgoden! Maar dat was nog niet alles. Er waren “paarden, die de koningen van Juda *aan de zon* gewijd hadden” en dat nog wel bij de ingang van het huis van de Here. Ook was er een “zonnewagen”

(2 Kon. 23:11). En er waren “hoogten ten Oosten van Jeruzalem, welke Salomo, de koning van Israël, gebouwd had voor Astoreth, de gruwel van de Sidoniërs, voor Kamos, de gruwel van Moab, en voor Milkom, de afschuw van de Ammonieten” (vers 13). Al met al een droevige toestand. We moeten hier goed over nadenken. We kunnen het niet eenvoudigweg lezen en dan aan de kant leggen alsof het een stuk oude geschiedenis was. Het is heel iets anders wal wanneer we de geschiedenissen lezen van Babylon, Perzië, Griekenland of Rome. Het hoeft ons niet te verbazen dat de koningen van die landen wierook aan Baäl offerden, afgodspriesters aanstelden en de sterren van de hemel aanbaden. Maar het gaat hier over koningen van Juda, zonen en opvolgers van David, kinderen van Abraham, mannen die het wetboek van God kenden en er verantwoordelijk voor waren van dit boek een grondige en voortdurende studie te maken. Dat deze mannen tot zoiets konden komen houdt een waarschuwing in, waar we niet zomaar voorbij kunnen lopen.

“Alles wat tevoren geschreven is, is tot onze lering geschreven” (Rom. 15:4). Voor ons bestaat weliswaar niet het gevaar dat we ertoe verleid worden om wierook voor Baäl te offeren, of dat we de sterren van de hemel gaan aanbidden, maar we moeten toch echt wel aandacht schenken aan de vermaningen en waarschuwingen die de Heilige Geest ons wil geven bij het lezen van deze geschiedenis van het oude volk van God. “Al deze dingen nu zijn hun overkomen tot voorbeelden en zijn beschreven tot waarschuwing voor ons, op wie de einden der eeuwen gekomen zijn” (1 Kor. 10:11). Deze geïnspireerde woorden van de apostel spreken wel in de eerste plaats over de ongehoorzaamheid van Israël in de woestijn, maar we kunnen ze ook toepassen op de hele geschiedenis van dit volk - een geschiedenis waaruit van het begin tot het eind heel wat voor ons te leren valt.

Hoe is het te verklaren dat Salomo en zijn opvolgers in al die grove en verschrikkelijke zonden vielen? Wat was de oorzaak hiervan? Heel eenvoudig: Ze hielden *geen rekening meer met het Woord van God*.

Dit was en is de bron van alle kwaad en van alle narigheden. iedereen, die belijdt christen te zijn, mag dit wel eens goed tot zich laten doordringen. het is van immens belang voor de hele Kerk van God. Het verwaarlozen van de Heilige Schrift was de bron van alle misstanden en zonden in de geschiedenis van Israël. En daarom moest God, in zijn regering, het volk steeds weer straffen. “Wat betreft daden van mensen, naar het woord van uw lippen heb ik mij gewacht voor de paden van de geweldenaar; mijn treden hielden uw spoor, mijn schreden wankelden niet” (Psalm 17:4, 5).

“... Omdat gij van kindsbeen af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot behoudenis door het geloof dat in Christus Jezus is. Alle Schrift is van God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk ten volle toegerust” (2 Tim. 3:15-17). Uit deze twee aangehaalde schriftplaatsen blijkt dat het Woord van God een dubbel karakter heeft: ten eerste bewaart het ons volkomen voor het kwade en bovendien brengt het ons ook ertoe het goede te doen. het houdt ons ver van de paden van de geweldenaar en leidt ons in de wegen van God.

Wat is het dan belangrijk om de heilige Schrift ijverig, ernstig en biddend te bestuderen! Wat is het nodig dat we ons ootmoedig onderwerpen aan het gezag van het Woord van God! Is het u wel eens opgevallen hoe vaak en hoe ernstig dit het oude volk van God op het hart werd gedrukt? Telkens weer klonken woorden als deze in hun oren: “Nu dan, o Israël, hoor de inzettingen en de verordeningen, die ik u leer na te komen, opdat gij leeft en opdat gij het land binnengaat en in bezit neemt, dat de Here, de God uwer vaderen, u geven zal. Gij zult aan wat ik u gebied, niet toedoen en daarvan niet afdoen, opdat gij de geboden van de Here, uw God, onderhoudt, die ik u opleg ... Zie ik heb u inzettingen en verordeningen geleerd, zoals de Here, mijn God, mij geboden had, opdat gij aldus zoudt doen in het land, dat gij in bezit gaat nemen. Onderhoudt ze dan naarstig, *want dat zal uw wijsheid en uw inzicht zijn in de ogen der volken*, die bij het horen van deze inzettingen zullen zeggen: Waarlijk, dit grote volk is een wijze en verstandige natie. Immers welk groot volk is er, waaraan de goden zo nabij zijn, als de Here, onze God, telkens als wij tot Hem roepen? En welk groot volk is er dat inzettingen en verordeningen heeft zo rechtvaardig als heel deze wet, die ik u heden voorleg? Alleen neem u er voor in acht en hoed u er terdege voor, dat gij de dingen, die gij met eigen ogen gezien hebt, niet vergeet, en zij niet uit uw **hart** wijken zolang gij leeft; maak ze aan uw kinderen en kindskinderen bekend” (Deut. 4:1-9).

Uit dit schriftgedeelte komt heel duidelijk naar voren dat “wijsheid en inzicht” alleen hierin bestaan dat we het Woord van God als een schat in ons **hart** bewaren. En bovendien zou dat de volken rondom Israël de ogen moeten openen voor de morele grootheid van Israël. het was niet de wijsheid van de wetenschap van Egypte, of van de Babyloniërs, nee, het was de kennis van het Woord van God, en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan de inzettingen en verordeningen van de Here, hun God. Dit was de wijsheid van Israël; dit was hun ware en echte grootheid; dit was hun onneembare bolwerk tegen iedere vijand; dit was hun morele bescherming tegen elke vorm van kwaad.

Precies hetzelfde geldt voor de kinderen van God in onze tijd. Alleen gehoorzaamheid aan het Woord van God is onze wijsheid, onze bescherming en het fundament van alle ware, morele grootheid. Onze wijsheid bestaat in gehoorzaamheid aan het Woord van God. Alleen als we gehoorzaam zijn, zullen we wijs zijn, veilig en gelukkig en zal ons leven vrucht dragen. Zo was het toen - zo is het ook nu.

In de geschiedenis van David en zijn opvolgers blijkt, dat, zonder één uitzondering, de koningen, die gehoorzaam waren aan de geboden van God, veilig, gelukkig, voorspoedig en invloedrijk waren. Zo is het altijd. gehoorzaamheid brengt altijd kostbare vruchten voort. Natuurlijk moeten die vruchten niet de drijfveer voor onze gehoorzaamheid zijn; we zijn geroepen om gehoorzaam te zijn, wat er ook moge gebeuren.

Het is duidelijk, dat we het Woord van God moeten kennen, willen we er aan gehoorzaam zijn. En om het Woord te kennen, moeten we het zorgvuldig bestuderen. En hoe moeten we het bestuderen? Met een verlangen in het hart de inhoud ervan te begrijpen, met een diepe eerbied voor het gezag ervan en met de eerlijke bedoeling te gehoorzamen aan de voorschriften ervan, wat het ons moge kosten. Als we de Schrift zo bestuderen, zullen we zeker groeien in kennis en wijsheid.

Er is helaas vandaag de dag een schrikbarend gebrek aan bijbelkennis. Hoofddoel van deze overdenking van Josia is dan ook om bij de lezer een verlangen op te wekken om het Woord van God te leren kennen en meer te gehoorzamen. Dat is buitengewoon belangrijk. Wij voelen het als onze taak hierop te wijzen met het oog op de lezers, maar ook als verantwoordelijkheid ten opzichte van het Woord van God.

De machten van de duisternis zijn rondom ons. De vijand van de zielen is er op schrikbarende wijze in geslaagd mensen mee te slepen in allerlei soorten dwaling en kwaad. Hij weet op geraffineerde wijze de kinderen van God zand in de ogen te strooien en de mensen te verblinden. God, wij hebben dan geen Astoreth, Kamos of Milkom, maar we hebben ritualisme, ongeloof, spiritisme, enzovoorts. het is niet nodig om een waarschuwend vinger op te heffen tegen het brengen van offers aan Baäl of aan de sterren van de hemel, maar er zijn tegenwoordig dingen die minstens zo verlokkelijk en gevaarlijk zijn. Bijvoorbeeld het ritualisme, dat de nadruk legt op indrukwekkende kerkelijke plechtigheden die aangenaam zijn voor het gevoel.

Of het rationalisme met zijn puur verstandelijke en schijnbaar heel geloofwaardige redeneringen. Of ook het spiritisme, dat er prat op gaat contact te hebben met de geesten van gestorvenen.

En er is nog veel meer. Wat een bedrieglijke en verraderlijke aanvallen worden er gedaan op de waarheid!

Het valt te betwijfelen of de meeste christenen zich het ware karakter en de omvang van deze geweldige invloeden wel realiseren. Er zijn op het ogenblik in de belijdende kerk miljoenen, die hun hoop voor de eeuwigheid gebouwd hebben op een fundament van zand. Ze menen behouden te kunnen worden als ze maar hun kerkelijke plichten hebben vervuld. Er valt een duidelijke terugkeer naar “de overlevering van de vaders”, zoals men dat noemt, te constateren. Er is een groot verlangen naar die dingen, die het gevoel bevredigen: muziek, schilderkunst, architectuur, priestergewaden, wierook, ... kortom, alle mogelijke hulpmiddelen om een godsdienstige sfeer te kweken, die het gevoel aanspreekt.

De theologie en de godsdienstoefening van de verschillende reformatische kerken hebben bewezen niet te voldoen aan de godsdienstige verlangens van de mensen. Wat de mensen zoeken is iets tastbaars waarop ze kunnen steunen. Als men *de waarheid* niet in zich heeft opgenomen, als er geen levende verbinding is met Christus, als men niet wil buigen voor het gezag van de heilige Schrift,

dan is er niets wat weerstand biedt tegen de machtige en fascinerende invloed van de schitterende plechtigheden van een uiterlijke godsdienst. Dan moet men zich tevreden stellen met een uiterlijke vertoning en met godsdienstige leiders, die men blindelings volgt, waaromheen men zich vergadert en waarop men zijn hoop stelt.

Intussen worden overal pogingen gedaan om de massa te bewerken en de mensen bij elkaar te houden. het doel van de satan is om de mensen in onwetendheid te houden aangaande Goddelijke openbaringen en om de heerlijkheid van het kruis en van de persoon van Christus voor hen verborgen te houden. Om dit doel te bereiken gebruikt hij onder andere ritualisme, rationalisme en spiritisme, net zoals bij Astoreth, Kamos en Milkom gebruikte in de dagen van Josia. Er is niets nieuws onder de zon. De duivel haat de waarheid van God en hij zal alles in het werk stellen om te voorkomen dat de waarheid zijn invloed op het **hart** van een mens zal uitoefenen. Hij heeft daarvoor zijn middeltjes: godsdienstige plechtigheden voor de ene mens; de macht van het intellect voor een ander. En als iemand genoeg heeft van deze twee dingen en iets zoekt dat hem meer voldoening kan schenken, dan brengt hij hem in verbinding met de geesten van de gestorvenen. Maar dit alles houdt iemand ver van de heilige Schriften en ver van de Heiland, van wie de Schriften spreken.

Het meest bedroevend is dat velen, die belijden dat ze de waarheid kennen, onverschillig langs deze dingen heen leven. Daarom willen wij waarschuwen voor deze gevaren en wijzen op het ene middel dat ons hiervan kan bewaren. dat is in deze situatie nodig. Duistere invloeden doen hun werk om ons heen. In zo'n atmosfeer groeien onze kinderen op en het zal alleen maar erger worden. het zou goed zijn als christelijke ouders en opvoeders meer doordrongen waren van hun verantwoordelijkheid om de kinderen de kostbare kennis van het Woord van God bij te brengen, "dat wijs kan maken tot behoudenis" (2 Tim. 3:15).

Het voorbeeld van Josia en Timotheüs is een aansporing om met te meer ijver de kennis van de Heer aan jongeren door te geven, zowel thuis als op school, in de zondagsschool of waar we ze maar kunnen bereiken. We kunnen maar niet met de armen over elkaar gaan zitten en zeggen: "Op Gods tijd zullen onze kinderen zich wel bekeren en voordien hebben onze inspanningen toch geen zin". Dat is een fatale vergissing. "God is een beloner van hen die Hem zoeken" (Hebr. 11:6). Hij zal ongetwijfeld ons gebed en onze pogingen, om de kinderen te onderwijzen, zegenen. het is van onmetelijk belang als kinderen al jong op de goede weg zijn gebracht, als hun karakter is gevormd in een afgezonderde omgeving, als hun gedachtenleven vervuld is met dingen die "waar, eerbaar, rechtvaardig, rein en beminnelijk" zijn (Fil. 4:8).

Aan de andere kant heeft het verschrikkelijke gevolgen als we onze kinderen laten opgroeien in onwetendheid wat betreft de Goddelijke dingen. Wie kan de schadelijke gevolgen overzien van een verontreinigde gedachtenwereld, volgestopt met lege, dwaze en onzinnige dingen, van een hart dat al van jongsaf er aan gewend is immorele taferelen te zien? Christenouders en -opvoeders laden een zware verantwoordelijkheid op zich als ze de vijand toestaan de gedachtenwereld van hun kinderen in beslag te nemen juist in een periode waarin ze zo buigzaam en ontvankelijk zijn.

Natuurlijk, zonder de levendmakende kracht van de Heilige Geest baat dat alles nog niets. Kinderen van gelovige ouders moeten evengoed "opnieuw geboren" worden als andere kinderen. Maar dat doet niets af van de verantwoordelijkheid die wij ten opzichte van onze kinderen hebben. Wij hebben de taak hen te beschermen tegen elke boze invloed en hen te oefenen in dat wat heilig en goed is. En die taak hebben we niet alleen tegenover onze eigen kinderen, maar ook tegenover de duizenden om ons heen, die zijn als schapen zonder herder en die, maar al te waar, zouden kunnen zeggen: "Niemand zorgt voor mijn ziel".

Het gezag van het Woord van God

Het kernpunt waar het in de geschiedenis van Josia om gaat, is *de waarde en het gezag van het Woord van God*. Dat is uiterst belangrijk. het geldt voor elke leeftijd, voor ieder land, voor alle omstandigheden. het geldt voor elke gelovige afzonderlijk en ook voor de gemeente als geheel.

het absolute gezag van de heilige Schrift moet diep gegrift staan in het hart van elke christen. het is de enige beveiliging tegen de vele dwaalleringen en vormen van kwaad. Menselijke geschriften

hebben ongetwijfeld ook hun waarde; ze kunnen zelfs zeer interessant zijn, maar ze hebben niet het gezag van de Schrift.

Dat moeten we goed beseffen. Mensen zijn altijd geneigd om te bouwen op het gezag van andere mensen. Dat is er de oorzaak van dat miljoenen mensen in de belijdende kerken vrijwel geheel beroofd zijn van het Woord van God; omdat ze leven en sterven met de gedachte dat ze toch nooit zeker kunnen weten dat de bijbel het Woord van God is, tenzij gezaghebbende mensen dat voor hen uitmaken. Wie zo redeneert gooit in feite het Woord van God overboord. Als het Woord geen waarde heeft zonder het gezag van de mens, dan is het helemaal niet het Woord van God. Het maakt niets uit aan wie men dat zogenaamde “gezag” toekent; het resultaat is hetzelfde. Het Woord van God wordt daarmee tegelijk als onvoldoende bestempeld, want een menselijke gezagsinstantie moet beslissen of God spreekt of niet.

Dit is een erg gevaarlijke fout. De wortels ervan liggen dieper in het hart van de mens dan velen beseffen. Vaak heb ik, wanneer ik een Schriftplaats aanhaalde, ten antwoord gekregen: “Hoe weet u dat dit het Woord van God is?” Wat zit er achter zo’n vraag? Men wil het gezag van de Bijbel aan de kant schuiven. Wie zulke vragen stelt, wil zich helemaal niet laten gezeggen door de heilige Schrift. Het probleem zit hem in de *wil* van de mens. Hier ligt het geheim. Men wéét wel dat het Woord iets veroordeelt, maar diep in zijn hart wil men dit niet loslaten, omdat men er teveel aan gehecht is. Daarom zet men het gezag van de bijbel op losse schroeven.

Maar hoe kunnen we weten dat het boek, dat wij de bijbel noemen, het Woord van God is? Heel eenvoudig: de bewijzen staan in de bijbel zelf, op iedere bladzijde, in ieder hoofdstuk, in elke regel. Natuurlijk is het waar dat alleen door het onderwijs van de Heilige Geest, de Goddelijke Auteur van dit boek, dit bewijsmateriaal beoordeeld kan worden. Maar het gezag van een mens hebben we niet nodig om het boek van God geloofwaardig te maken. Wie wel naar zulk gezag vraagt, staat in feite net als een ongelovige tegenover de Goddelijke openbaring. Als God niet rechtstreeks tot mensen kan spreken, als Hij niet de verzekering kan geven, dat Hij het Zelf is die spreekt, waar blijven we dan? Tot wie moeten we ons dan gaan wenden? Als God Zelf er niet in slaagt om zich verstaanbaar te maken, kan de mens het dan beter? Kan hij het werk van God verbeteren? Kan de stem van een mens ons meer zekerheid geven dan de stem van God? Kan het gezag van de kerk, de besluiten van de kerkvergaderingen, het oordeel van de kerkvaders, de mening van theologen ons meer zekerheid geven dan God Zelf? Als dat zo is, zitten we volledig in de mist. dan tasten we rond in het duister alsof God helemaal niet gesproken had. Als God niet gesproken heeft, bevinden we ons in de duisternis, dat is duidelijk; maar als Hij wel gesproken heeft, maar we zijn stem alleen kunnen verstaan door menselijke bemiddeling, komt dat precies op hetzelfde neer.

Eigenlijk is het heel eenvoudig: als God, in zijn grote genade, ons een openbaring gegeven heeft, dan moet dat voldoende zijn. En elke openbaring, die op zichzelf niet volmaakt en voldoende is, kan onmogelijk van Goddelijke oorsprong zijn. Als we God niet op zijn woord kunnen geloven, kunnen we er dan wél van op aan als een mens zegt dat het inderdaad juist is? Op dit punt mag geen misverstand ontstaan: de Goddelijke openbaring is volmaakt in tegenstelling tot alle geschriften van de mens, zowel die van de oudheid, van de middeleeuwen als van deze tijd. De geschriften van de mens hebben ook hun waarde. gezonde, kritische, gedegen en nauwkeurige wetenschap heeft ook zijn waarde. Natuurwetenschap en wijsbegeerte hebben ook op hun plaats een zeker nut. En vergeet u niet al die boeken die ons iets leren van het leven in de bijbelse oudheid. Kortom, wij waarderen alles dat ons kan helpen de heilige Schrift beter te begrijpen. Maar uiteindelijk blijft het zo dat het Woord van God volmaakt is en het hoogste gezag heeft. Dit Woord heeft geen menselijke aanbeveling nodig, anders was het niet het Woord van God aan ons.

De geïnspireerde apostel zei tot zijn “zoon” Timotheüs: “Maar gij, blijf in wat gij geleerd hebt en waarvan gij *volkomen overtuigd* zijt, daar gij weet *van wie* gij het hebt geleerd, en omdat gij van kindsbeen af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot behoudenis door het geloof dat in Jezus Christus is” (2 Tim. 3:14, 15). Hoe wist Timotheüs dat de heilige Schrift het Woord van God was? Dat wist hij door Goddelijke onderwijzing. Hij wist van *Wie* hij het geleerd had. Daarin het geheim. Er was een levende verbinding tussen hem en God en hij herkende in de Schriften de stem van God Zelf. Zo moet het altijd zijn. Het is geen zaak van het menselijke verstand. Het is niet voldoende als menselijke argumenten, menselijk bewijsmateriaal en menselijke verdediging ons

ervan moeten overtuigen dat de Bijbel het Woord van God is. Wij moeten de kracht ervan in ons hart en geweten ervaren doordat God Zelf tot ons spreekt. En als dit het geval is, hebben we evenmin een menselijk bewijs nodig om de Goddelijke oorsprong van dit boek aan te tonen, als we een zaklantaarn nodig hebben om op klaarlichte dag te bewijzen dat de zon schijnt. Dan geloven we wat God zegt omdat Hij het zegt en niet omdat een mens bevestigt dat het zo is, en evenmin omdat wij het voelen.

“En Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend” (Rom. 4:3). Hij ging niet naar Babylon of naar Egypte om er achter te komen, of het woord dat hij gehord had, nu wel werkelijk het Woord van God was. Nee, hij wist in *wie* hij geloofde en dit gaf hem een heilige standvastigheid. Hij kon met een vaste overtuiging zeggen: “Er is een verbinding tussen God en mij tot stand gekomen, door zijn Woord, en geen macht van de aarde of van de hel kan die verbinding ooit verbreken”. Dit is het vaste fundament voor elke gelovige: man, vrouw of kind, jong of oud, onder alle omstandigheden. Het was het fundament voor Abraham en Josia, voor Lukas en Theofilus, voor Paulus en Timotheüs. Het moet het vaste fundament zijn voor u en voor mij. Anders hebben we geen weerstand tegen de vloedgolf van ongeloof die ons overspoelt.

Laten we nu terugkeren tot ons onderwerp. De dingen die we besproken hebben, vinden we terug bij Josia en in de tijd waarin hij leefde. “Josia was acht jaar oud, toen hij koning werd” (2 Kron. 34:1). Dat zegt al heel wat van de toestand van het volk van God. Josia’s vader, Amon, was vermoord door zijn eigen dienaren, na een korte en goddeloze regering van twee jaar, op de leeftijd van vierentwintig jaar. Zulke dingen hadden niet mogen plaatsvinden. Het waren de wrange vruchten van zonde en verdwaasdheid. Het was het bewijs dat Juda de Here verlaten had.

Maar God stat boven dit alles. Niemand zou ooit hebben verwacht dat een kind van achtjaar op de troon van David zou zitten, maar dat kind kon zijn hulp vinden bij de Here, de God van zijn vaders. Hier blijkt, evenals in zoveel andere gevallen, “waar de zonde toenam, is de genade meer dan overvloedig geworden” (Rom. 5:20). Juist het feit dat Josia jong en onervaren was, stelde God in de gelegenheid zijn genade te tonen en de kracht en de waarde van zijn Woord.

Dit kind, dat de Here vreesde, was geplaatst in een bijzonder moeilijke positie, vol gevaren en verleidingen. Hij was omringd door diepgewortelde misstanden van allerlei aard, maar “hij deed wat recht was in de ogen des Heren en wandelde in de wegen van zijn vader David; hij week niet af, rechts noch links. In het achtste jaar van zijn regering, toen hij nog jong was, begon hij de God van zijn vader David te zoeken en in het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem te reinigen van de hoogten, en de gewijde palen, de gesneden en de gegoten beelden” (vs. 2 en 3).

Dat was een goed begin. Het is belangrijk om de Here te vrezen, als je nog jong en ontvankelijk bent. Het bewaart je voor veel kwaad. “De vreeze des Heren is het begin der wijsheid” (Ps. 111:10); en daardoor leerde deze jongeman wat “recht” was in de ogen van de Heer. Dat is heel belangrijk: hij deed niet wat recht was in zijn eigen ogen (Rechters 21:25), of wat recht was in de ogen van het volk; ook niet wat recht was in de ogen van de koningen die vóór hem geweest waren, maar eenvoudig wat recht was in de ogen van de Heer. Dat is de enige goede basis om juist te handelen. Als er geen vreeze des Heren in ons Hert is, dan zullen we nooit juist handelen, dan bezitten we geen wijsheid, dan zijn we niet heilig. Dat zou ook niet kunnen, want de vreeze des Heren is *het begin* van de wijsheid.

We kunnen veel dingen doen uit vrees voor de mensen, uit gewoonte, of onder invloed van de omstandigheden. Maar nooit zullen we iets doen wat werkelijk goed is in de ogen van de Heer, als we niet geleerd hebben te vrezen voor zijn heilige Naam.

Alleen dit kan ons bewaren voor oppervlakkigheid en voosheid. Iemand die de gewoonte heeft in de vreeze des Heren te wandelen, zal niet lichtvaardig handelen of spreken, zal niet huichelen of aanmatigend optreden. Zijn leven heeft een vast doel; hij heeft een voorwerp waarvan zijn hart vol is, wat kracht geeft aan zijn karakter en aan zijn hele leven.

Maar dat is nog niet alles. Josia “wandelde in de wegen van zijn vader David; *hij week niet af, rechts noch links*”. De Heilige Geest geeft hier een prachtig getuigenis over deze jongeman. Waren wij allemaal maar zo vastberaden! Het is van onschatbare waarde, speciaal in onze tijd waarin lauwheid, ongeloofstheorieën en vele andere misstanden hand in hand gaan. Zo’n houding geeft een

grote rust. Iemand die altijd maar weifelt, bezit geen vrede, maar hij is als een golf van de zee, die door de wind gedreven wordt, op en neer geworpen, “een wankelmoedig man, onbestendig in al zijn wegen” (Jak. 1:8). Zo iemand probeert het iedereen naar de zin te maken en tenslotte maakt hij het niemand naar de zin. Maar in feite moeten wij het, met eerbied gesproken, slechts Eén naar de zin maken.

Het is een geweldige opluchting voor een mens, als hij ophoudt om te trachten het iedereen naar de zin te maken en de mensen naar de ogen te zien. Met het oog alleen gericht op de Meester mogen we met Hem gaan “door kwaad gerucht en goed gerucht” (2 Kor. 6:8). Men zal ons misschien verkeerd begrijpen en onze daden verkeerd uitleggen. Maar dat is minder belangrijk. Het gaat erom de weg te gaan die Hij ons wijst, zonder daarvan af te wijken, rechts noch links.

Zo'n duidelijke beslistheid is absoluut nodig voor iemand die de Heer wil dienen, speciaal in deze tijd. Want als de duivel ziet dat we weifelen, zal hij alles in het werk stellen om ons van het smalle pad af te brengen. Moge de Geest van God krachtig in ons werken en ons steeds in staat stellen om te zeggen: “Mijn hart is gerust, o God, mijn hart is gerust; ik wil zingen, ja psalmzingen” (Ps. 57:8).

We keren terug tot vers 3. “In het achtste jaar van zijn regering, toen hij nog jong was, *begon hij de God van zijn vader David te zoeken*”. Hierin lag de grondslag van Josia's waardevolle dienst. Hij begon met God te zoeken!

Jonge gelovigen mogen hiervan wel goed doordrongen zijn. Honderden hebben schipbreuk geleden omdat ze te haastig voor de Heer zijn gaan werken. Ze kregen het veel te druk met hun werk voor de Heer en werden daardoor geheel in beslag genomen, nog voordat ze goed gefundeerd waren in de vreze des Heren en in de liefde tot Hem. De laatste jaren heb ik heel wat jonge gelovigen ontmoet die deze fouten begaan hadden. God kan alleen mensen in het openbaar gebruiken; die Hij in het verborgene heeft opgevoed. De beste dienstknechten van de Heer zijn meer met hun Meester bezig dan met hun eigen activiteiten.

Niet dat we de waarde van het werk voor de Heer onderschatten; in geen geval, maar het is toch wel opvallend dat alle trouwe dienstknechten van de Heer, die voor velen tot zegen geweest zijn, begonnen zijn in de stilte met God, in het verborgene, in zijn heilige tegenwoordigheid. En aan de andere kant zijn er gelovigen die veel te vroeg beginnen in het openbaar op te treden, en die al als leraars willen optreden voor ze zelf iets geleerd hebben. Dat loopt altijd op niets uit.

Het is belangrijk dat te bedenken. De planten van God zijn diep geworteld en groeien vaak langzaam.

Josia begon God te zoeken, vier jaar voor zijn werk in het openbaar begon. Er was in zijn geval, om zo te zeggen, een stevig fundament van oprecht persoonlijk geloof, waarop het bouwwerk van actieve dienst opgericht kon worden. En dit was ook hard nodig, want hij had een enorm werk te doen. Hoogten, gewijde palen, gesneden en gegoten beelden - het land was er vol van en hiertegen optreden vereiste grote trouw en beslistheid. Waar zijn deze eigenschappen te verkrijgen? In de schatkamer van God en daar alleen. Josia was nog maar een kind en velen van hen die de valse godsdienst hadden ingevoerd, waren oudere mannen met ervaring. Maar Josia begon God te zoeken. Hij vond zijn hulp in de bron van alle wijsheid en sterkte en daar verzamelde hij kracht voor de taak die voor hem lag.

Nogmaals: dat was hard nodig. Een vuilnisbelt, opgehoopt sinds eeuwen en generaties, lag voor hem. De ene koning na de andere had er vuil op gestort. En ondanks de hervorming van Hizkia, scheen het wel dat Josia weer helemaal van voren af aan moest beginnen. In de verzen 3-7 volgt een verschrikkelijke lijst van misdaden en zonden: “In het twaalfde jaar begon Josia Juda en Jeruzalem te reinigen van de hoogten, de gewijde palen, de gesneden beelden. Men brak in zijn tegenwoordigheid de altaren van de Baäls af; de wierookaltaren, die daarop stonden, hieuw hij om; de gewijde palen, de gesneden en gegoten beelden verbrijzelde en *verpulverde* hij, en het stof strooide hij op de graven van hen die daaraan geofferd hadden; de beenderen van de priesters verbrandde hij op hun altaren. Zo reinigde hij Juda en Jeruzalem. Ook in de steden van Manasse, Efraïm, en zelfs in die van Naftali, welke allerwege in puin lagen, brak hij de altaren en gewijde palen af, en sloeg hij de gesneden beelden *tot gruis*; al de wierookaltaren in *het gehele land van Israël* hieuw hij om. Daarna keerde hij terug naar Jeruzalem”.

In 2 Koningen 23 staat een nog meer gedetailleerd verslag van al de gruwelen die Josia weg moest doen. Het is niet nodig daaruit nog meer te citeren. Uit het bovenstaande blijkt meer dan voldoende hoe ver een volk van God kan afdwalen, als ze ook maar iets loslaten van het gezag van de heilige Schrift. Dit is één van de lessen uit de geschiedenis van deze koning van Juda. Het is een belangrijke les, waar we niet om heen kunnen. Als een mens ook maar een klein beetje afwijkt van de Schrift, zijn de gevolgen van zijn afwijking niet te overzien. We vragen ons verwonderd af hoe een man als Salomo er toe kon komen “hoogten te bouwen voor Astoreth, de gruwel der Sidoniërs, voor kamos, de gruwel van Moab en voor Milkom, de afschuw van de ammonieten”. Het antwoord is te vinden in 1 Kon. 11:1-8. De eerste fout, die Salomo maakte, was dat hij naar die landen ging om daar vrouwen voor zich te zoeken. Daarop volgde een stap, die nog erger was: hij ging de goden van die vrouwen dienen.

De oorzaak van deze afwijkingen, deze schande en deze godslasterlijke daden, was het verwaarlozen van het Woord van God. We kunnen niet genoeg op dit feit blijven hameren. Het is altijd de opzet van satan geweest de kinderen van God van de Heilige Geest af te trekken. Om dit doel te bereiken gebruikt hij alle middelen: traditie, het menselijk verstand, de algemene mening, reputatie en invloed, karakter en positie en allerlei nuttigheidsredeneringen. Hij wil alles doen om de mensen af te houden van dat ene belangrijke, Goddelijke woord: “*Er staat geschreven*”. Deze hele vuilnisloop van zonden, die de jonge koning “verbrijzelde, verpulverde en tot gruis sloeg”, had zijn oorsprong in het verwaarlozen van deze ene zin: “*Er staat geschreven*”!

Het maakte voor Josia niets uit, dat al deze dingen konden roemen op een hoge ouderdom, op het gezag van de vaderen van het Joodse volk. En hij was er evenmin van onder de indruk dat deze altaren, hoogten, gewijde palen en beelden konden worden beschouwd als voorbeelden van onbekrompenheid, van een ruime geest en geestelijke vrijheid, die alle bekrompenheid, fanatisme en onverdraagzaamheid afwees; die niet binnen de perken van Joodse vooroordelen bleef, maar alle mensen over de hele wereld kon verenigen in een band van naastenliefde en broederschap.

Zulke redeneringen konden hem niet van zijn doel afbrengen. Als ze niet waren gegrond op het “Zo spreekt de Here dan kon hij er maar één ding mee doen: ze verbrijzelen en tot gruis slaan.

Het wetboek gevonden

De verschillende perioden in het leven van Josia zijn duidelijk aangegeven.

“In het *achtste* jaar van zijn regering begon hij de God van zijn vader David te zoeken”, “in het *twaalfde* jaar begon hij Juda en Jeruzalem te reinigen” (2 Kron. 34:3) en “in het *achttiende* jaar van zijn regering, toen hij bezig was het land en de tempel te reinigen, zond hij Safan, de zoon van Azalja, en de stadsoverste Maäseja en de kanselier Joah, de zoon van Joahas, om het huis van de Here, zijn God, te herstellen” (vs. 8). Er is in het leven van Josia vooruitgang te bespeuren, zoals altijd het geval is als we echt van harte de Here willen dienen. “Het pad van de rechtvaardigen is als het glanzende morgenlicht, dat steeds helderder straalt tot de volle dag” (Spr. 4:18).

Zo was het bij Josia en zo kan het ook zijn bij u en bij mij. Het doet er niet toe hoe de omstandigheden zijn. We mogen dan omgeven zijn door de meest vijandige invloeden, zoals Josia in zijn tijd. Maar met een toegewijd hart, een vurige geest en met een vast doel voor ogen, zullen we, door genade, boven de omstandigheden uitkomen en van kracht tot kracht voortgaan op onze weg als discipel van de Heer.

Uit de eerste twaalf hoofdstukken van Jeremia krijgen we er een idee van hoe de toestanden waren in de tijd van Josia. Enkele teksten maken dat duidelijk. “Dan zal ik mijn oordelen over hen uitspreken om *al hun boosheid*, dat zij Mij verlaten en *voor andere goden offers ontstoken hebben*, en *zich hebben neergebogen voor de voortbrengselen van hun handen*. Gij dan, gord uw lendenen, maak u op en spreek tot hen al wat ik u gebieden zal; *verschrik niet voor hen*, opdat Ik u niet voor hen doe verschrikken” (Jer. 1:16, 17).

“Daarom zal Ik nog met u een rechtsgeding voeren, luidt het woord des Heren, ja, met uw kindskinderen zal ik een rechtsgeding voeren. Want steekt maar eens over naar de kustlanden van de Kittieten en ziet, zendt boden naar Kedar en geeft nauwlettend acht, ja ziet, of iets dergelijks geschied is;

heeft ooit een volk goden verruild? - en dat zijn toch geen goden? - maar mijn volk heeft zijn Eer verruild voor wat geen baat brengt” (Jer. 2:9-11). Ook in hoofdstuk 3 wordt in huiveringwekkende beeldspraak het gedrag van “Israël de afkerige, en Juda de trouweloze” beschreven. En luistert u eens naar de bewogen woorden in hoofdstuk 4:18-26.

“Uw handel en wandel heeft u dit berokkend, dat komt van uw boosheid; voorwaar, bitter is het, ja, het raakt u in het hart. O mijn binnenste, mijn binnenste! Ik moet ineenkrimpen. O wanden mijns harten! Mijn hart jaagt in mij, ik kan niet zwijgen; want bazuingeschal hoor ik, strijdrumoer! Slag na slag wordt gemeld, ja, het gehele land is verwoest; onverhoeds zijn mijn tenten verwoest, in een oogwenk mijn tentkleden. Hoelang moet ik het signaal zien, het bazuingeschal horen? *Want onverstandig is mijn volk, Mij kennen zij niet*; dwaze kinderen zijn het, en inzicht hebben zij niet; wijs zijn zij om kwaad te doen, maar van goed doen weten zij niet. Ik zag de aarde, en zie, zij was woest en ledig; ik zag naar de hemel, en zijn licht was er niet. Ik zag de bergen, en zie, zij beefden, en alle heuvelen schudden. Ik zag, en zie, er was geen mens, en al het gevogelte des hemels was weggelvlogen. Ik zag, en zie, de gaarde was woestijn, en al zijn steden waren in puin gestort, voor de HEERE, voor zijn brandende toorn” (Jer. 4:18-26).

Het tafereel, dat de profeet hier in levende taal beschrijft, lijkt op de toestand van de aarde, die beschreven wordt in Gen. 1:2: woest, ledig, donker. Een somberder schouwspel is nauwelijks denkbaar. Om een goed beeld te krijgen van de tijd waarin Josia leefde, is het nuttig deze eerste hoofdstukken van Jeremia eens rustig door te lezen.

Diepgewortelde en wijdverspreide misstanden, in allerlei vorm, kenmerkten de tijd van Josia.

Hooggeplaatsten en gewone mensen, rijken en armen, geleerden en onontwikkelde mensen; profeten, priesters en het volk, allen tezamen vormden een verschrikkelijk beeld van onoprechtheid, bedrog en harteloze boosheid. Alleen een geïnspireerde pen kon dit zo nauwkeurig beschrijven.

Maar wat heeft het voor zin om hierbij stil te staan? Waarom halen we zoveel teksten aan om de slechte morele toestand van Israël en Juda in de tijd van koning Josia te laten zien? Hoofdzakelijk om dit aan te tonen: als wij persoonlijk de Heer willen dienen, zijn de omstandigheden niet zo belangrijk. Waar het op aan komt is, dat er diep in ons hart het oprechte voornemen leeft om koste wat het kost zijn wil te doen.

Juist in de donkerste tijden tekent het licht, dat van de trouwe gelovige afstraalt, zich het scherpst af tegen de donkere achtergrond.

Precies dezelfde omstandigheden, die door onverschillige, ontrouwe mensen gebruikt worden als een excuus om zich maar met de stroom te laten meedrijven, precies dezelfde omstandigheden zullen een trouwe, toegewijde gelovige er toe brengen er juist tegen in te gaan, er tegen te vechten! Als Josia om zich heen keek zag hij niets dan trouweloosheid, bedrog, corruptie en geweld. Zo was de algemene toestand. En op godsdienstig gebied was het niets beter: zonden en boosheden in elke denkbare vorm. En sommigen daarvan konden zich beroemen op een hoge ouderdom: ze waren al ingevoerd door *Salomo* en in stand gehouden door *Hizkia*. Ze hadden hun oorsprong gevonden tijdens de regering van de wijste en rijkste koning van Israël. En de vroomste en meest toegewijde voorganger van Josia had ze achtergelaten zoals hij ze had aangetroffen. Wat verbeeldde Josia zich dan wel, dat hij het zou durven wagen om zulke eerbiedwaardige instellingen af te schaffen? Welk recht had hij, een jonge, onervaren koning, om zich te verzetten tegen mensen die in intelligentie, wijsheid en rijp oordeel ver boven hem stonden? Waarom zou hij de zaken niet zo laten zoals hij ze had aangetroffen? Waarom zou hij de stroom niet rustig voort laten stromen door de bedding waardoor ze al eeuwen en generaties lang gestroomd had? Het was een gewaagde onderneming zulke dingen aan te pakken. Het is altijd riskant als je tegen oude vooroordelen in wilt gaan.

Deze en nog duizenden van dergelijke vragen hadden ongetwijfeld in het hart van Josia op kunnen komen. Maar het antwoord was eenvoudig, duidelijk en afdoende. Het was niet de mening van Josia tegen de mening van zijn voorgangers, maar het was de mening van God tegen die van allen.

Dat is een heel belangrijk beginsel voor elk kind van God en voor elke dienaar van Christus. Zonder dit zullen we geen weerstand kunnen bieden tegen de vloedgolf van kwaad die ons omspoelt. Zo verging het ook Luther in zijn verschrikkelijke strijd waarin hij eigenlijk alleen stond tegenover het

hele christendom. Ook hij moest, net als Josia, de bijl leggen aan de wortel van oude vooroordelen, heersende meningen en dogma's die de toenmalige kerk meer dan duizend jaar beheerst hadden. Hoe kón hij dit doen? Was het een kwestie van de mening van Maarten Luther tegen de mening van de paus en kardinalen, concilies en universiteiten, bisschoppen en doctors in de godgeleerdheid? Beslist niet! Dat zou ons nooit de Hervorming gebracht hebben. Het was niet een kwestie van Luther tegenover het toenmalige christendom, maar van de heilige Schrift tegenover een dwaalleer.

Dat is een heel belangrijke les, voor ons net zo goed als in de dagen van Luther en in de dagen van Josia.

Wat zou het goed zijn als het oppergezag van de heilige Schrift, de absolute soevereiniteit van de Goddelijke openbaring, eerbiedig gehandhaafd werd in de hele kerk van God. De vijand probeert overal en met alle mogelijke middelen het gezag van het Woord te ondermijnen en de invloed van het Woord op het geweten van de mensen te verzwakken. En daarom is het nodig nogmaals te beklemtonen hoe enorm belangrijk het is zich in alle dingen te onderwerpen aan het gezag van het geïnspireerde getuigenis, de stem van God in de heilige Schrift.

Het is niet voldoende het formeel eens te zijn met de stelling: "De bijbel, en de bijbel alleen, maakt de godsdienst van de protestanten uit". Er is méér nodig. Het is nodig om zich in alle dingen alléén te laten leiden door het gezag van de bijbel - niet door de manier waarop anderen de Schrift uitleggen, maar alleen door de heilige Schrift zelf. Het is nodig dat ons geweten in zo'n toestand is dat we ons altijd als vanzelf onderwerpen aan wat Gods Woord ons zegt.

Het achttiende jaar van de regering van Josia was een heel bijzonder jaar, niet alleen in het leven van Josia, maar ook in de geschiedenis van Israël. Dat jaar werd gekenmerkt door twee belangrijke gebeurtenissen: ten eerste *het terugvinden van het wetboek* en ten tweede *de viering van het Pascha*. Dat waren geweldige gebeurtenissen, die hun stempel hebben gedrukt op deze periode, gebeurtenissen, waaruit ook wij heel veel kunnen leren.

Het is de moeite waard op te merken dat het wetboek teruggevonden is tijdens de hervormingsmaatregelen van Josia. Het is één van de vele bewijzen van het praktische beginsel: "Aan ieder die heeft, zal gegeven worden" (Lukas 19:26), en ook van: "Als iemand zijn wil *doen wil*, die *zal* van deze leer *erkennen* of zij uit God is" (Joh. 7:17).

"In het achttiende jaar van zijn regering, toen hij bezig was het land en de tempel te reinigen, zond hij Safan, de zoon van Azalja en de stadsoverste Maäseja en de kanselier Joah, de zoon van Joahaz, om het huis van de Here, zijn God, te herstellen. Toen zij bij de hogepriester Hilkia gekomen waren, droegen zij het geld af, dat in het huis van God gebracht was" (vs. 8 en 9).

"Toen zij het geld, dat in het huis des Heren gebracht was, te voorschijn haalden, *vond de priester Hilkia het boek van de wet des Heren*, gegeven door Mozes. En Hilkia nam het woord en zei tot de schrijver Safan: Ik heb het wetboek gevonden in het huis des Heren. Daarop gaf Hilkia het boek aan Safan en Safan bracht het boek naar de koning" (vs. 14-16). "En Safan las de koning daaruit voor. Zodra de koning de woorden van de wet hoorde, scheurde hij zijn klederen" (vs. 18 en 19).

Hier zien we iemand met een teer geweten, die zich buigt onder de machtige werking van het Woord van God. Dat is een mooie karaktertrek van Josia. Hij was ootmoedig en berouwvol en beefde voor het Woord van God. Was dat bij ons maar meer het geval! Het is nodig om diep doordrongen te zijn van de belangrijkheid, het gezag en de ernst van het Woord van God. Voor Josia stond het als een paal boven water, dat de woorden, die de schrijver Safan hem voorlas, echt en betrouwbaar waren. Hij vroeg niet: "Hoe moet ik nu weten dat dit de woorden van God zijn"? Nee, hij beefde voor het Woord, hij boog zich voor dat Woord. Zijn geweten was getroffen en hij scheurde zijn kleren. Hij waagde het niet het Woord van God te beoordelen, maar hij liet het Woord van God hem beoordelen. En dat is de juiste houding tegenover de Heilige Schrift. Als de mens de Schrift zou moeten beoordelen, zou de Schrift helemaal niet het Woord van God zijn. Maar als de Schrift werkelijk het Woord van God is, dan moet de Schrift de mens beoordelen. En zo is het ook. De bijbel *is* het Woord van God en zij beoordeelt de mens door en door, tot in het diepst van zijn wezen. Ze is als het ware een spiegel, waarin de mens duidelijk kan zien wie en wat hij is. Daarom houden mensen niet van de bijbel en ze proberen de kracht ervan aan te tasten. Ze oefenen er kritiek op uit en plaatsen zich boven het Woord door het te beoordelen. Geen zinnig mens reageert zo met be-

trekking tot andere boeken. Men geeft zich niet de moeite om fouten en ongerijmdheden te ontdekken in de werken van Homerus of Herodotus, Aristoteles of Shakespeare. Maar met de bijbel is het anders: die beoordeelt hen, hun daden, hun begeerten, enzovoorts ... Vandaar de vijandschap tegen dit kostbare boek.

Er ligt een kracht in het Woord, waarvoor alles moet zwichten. Alles moet er voor buigen, vroeger of later. "Want het Woord van God is levend en krachtig, en scherper dan enig tweesnijdend zwaard en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel wat gewrichten als het merg, en is een oordelaar van de gedachten en overleggingen van het hart. En geen schepsel is voor Hem onzichtbaar, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem, met wie wij te doen hebben" (Hebr. 4:12, 13).

Zo kwam het Woord ook tot Josia. Het drong door tot diep in zijn hart. "Zodra de koning de woorden van de wet hoorde, scheurde hij zijn klederen. Toen gebod de koning aan Hilkia, Ahikam, de zoon van Safan, Abdon, de zoon van Micha, de schrijver Safan en Asaja, de dienaar van de koning: Gaat de Here raadplegen ten behoeve van mij en van hen die in Israël en Juda zijn overgebleven, over de woorden van het boek dat gevonden is, want groot is de gramschap van de Here, die zich over ons uitgestort heeft, omdat onze vaders het Woord van de Here niet in acht genomen hebben, en niet hebben gehandeld overeenkomstig al wat in dit boek geschreven staat" (vs. 19-21).

"Daarop ging Hilkia met hen, die de koning gezonden had, naar de profetes Hulda, de vrouw van de klederbewaarder Sallum, de zoon van Tokhath, de zoon van Hasra. Zij nu woonde te Jeruzalem, in het nieuwe gedeelte. En zij spraken tot haar volgens hun opdracht" (vs. 22).

In het begin hebben we al opgemerkt dat een kind van acht jaar oud op de troon van David zat. Dat zegt al heel wat over de toestand van het volk van God.

Hier valt het op dat het ambt van profeet werd bekleed door een vrouw. Ook dit is veelzeggend. De morele toestand was heel laag. Maar de genade van God was onuitputtelijk en overvloedig, en Josia was zo gebroken van geest dat hij bereid was te luisteren naar wat God hem te zeggen had, langs welke weg het ook tot hem kwam. Dat strekt hem tot eer. Het mocht vernederend schijnen, dat een koning van Juda naar een vrouw moest gaan om raad te vragen. Maar deze vrouw kende de gedachten van God. En dat was voldoende voor een ootmoedige en berouwvolle gelovige als Josia was. Zijn grootste verlangen was de wil van God te kennen en die te doen. Daarom was het voor hem niet belangrijk door wie het Woord van God tot hem kwam. Hij was bereid te luisteren en te gehoorzamen.

Hierin ligt het geheim van Gods leiding in ons leven. "Ootmoedigen doet hij wandelen in het recht, en Hij leert de ootmoedigen zijn weg" (Ps. 25:9). Als er meer van zulke ootmoed was, zou er minder verwarring, minder woordenstrijd, minder onenigheid zijn. Als we allen ootmoedig waren, dan zouden we ook door God geleid en door God onderwezen worden. Dan zou er ook meer eenstemmigheid zijn. We zouden "één van zin en één van gevoelens zijn en allen hetzelfde spreken en er zouden onder ons geen scheuringen zijn" (1 Kor. 1:10).

Let eens op wat voor antwoord Josia krijgt van Hulda, de profetes. Een antwoord voor zijn volk en een antwoord voor hemzelf.

"Zo zegt de Here, de God van Israël: zegt tot de man die u tot mij gezonden heeft: zo zegt de Here: zie Ik breng onheil over deze plaats en over haar inwoners: al de vervloeking die geschreven staan in het boek dat men de koning van Juda heeft voorgelezen; *omdat zij Mij verlaten hebben* en offers ontstoken voor andere goden, ten einde Mij te krenken met al de maaksels van hun handen. Daarom zal mijn gramschap zich uitstorten over deze plaats zonder geblust te worden" (vs. 23-25).

Tot zover was het alleen maar een herhaling en een bevestiging van wat de koning al gehoord had, toen men hem uit het wetboek voorlas. Met nieuwe kracht werd het opnieuw beklemtoond, als een rechtstreekse, persoonlijke mededeling voor hemzelf, doordat er nadrukkelijk bij gezegd werd: "*Zeg tot de man die u tot Mij gezonden heeft*".

Maar er was méér. Er was ook nog een boodschap van genade, die rechtstreeks gericht was tot Josia zelf: "Maar tot de koning van Juda, die u zond om de Here te raadplegen, tot hem zult gij aldus zeggen: zo zegt de Here, de God van Israël; wat de woorden betreft die gij gehoord hebt - *omdat uw*

hart week geworden is en gij u verootmoedigd hebt voor het aangezicht van God, toen gij zijn woorden tegen deze plaats en haar inwoners hoordet, ja, u voor mijn aangezicht verootmoedigd hebt en uw kleren gescheurd hebt en voor mijn aangezicht geweend hebt, zo heb ook Ik gehoord, luidt het woord des Heren. Zie, Ik zal u tot uw vaderen vergaderen en gij zult in vrede in uw graf bijgezet worden en uw ogen zullen niets zien van het onheil, dat Ik over deze plaats en haar inwoners breng. En zij brachten de koning het antwoord over” (vs. 26-28).

Uit dit gedeelte valt heel wat te leren, en tegelijk worden we er door bemoedigd in deze donkere en boze tijd. Duidelijk blijkt hier **welke grote waarde God hecht aan een ootmoedig en berouwvol hart.**

Josia had de situatie als hopeloos kunnen beschouwen. Immers, niets kon de toorn van God en het oordeel dat over de stad Jeruzalem en het land Israël zou komen, tegenhouden. Elke moeite, die hij zou doen, zou tóch tevergeefs zijn; de plannen van God stonden vast; het vonnis was al geveld; hij kon er niets aan veranderen en moest de zaak maar op zijn beloop laten.

Maar zo redeneerde Josia niet! Nee, hij boog zich voor datgene wat God zei. Hij verootmoedigde zich, scheurde zijn kleren en weende.

En God zag dat. De berouwvolle tranen van Josia waren kostbaar in de ogen van God. En hoewel het verschrikkelijke oordeel komen moest, werd de man, die berouw toonde, gespaard. En niet alleen ontkwam hij zelf aan het oordeel, maar hij werd het instrument in de handen van de Here om ook anderen te redden.

Josia gaf zich niet over aan de invloed van een verderfelijk fatalisme, maar met een gebroken hart en een verslagen geest smeekte hij God om barmhartigheid en beled zijn eigen zonden en de zonden van het volk. En toen hij zeker was van zijn eigen persoonlijke redding, probeerde hij ook zijn broeders te redden. Ook op dit punt kunnen we nog iets leren van Josia.

De machtige werking van het Woord van God

Het is belangrijk en leerzaam te zien hoe Josia handelt als zijn hart en geweten onder de machtige invloed van het Woord van God zijn gekomen. Hij buigt zich niet alleen zelf voor dat Woord, maar hij probeert ook anderen ertoe te brengen zich voor dat Woord te buigen. Het is onmogelijk dat een mens de belangrijkheid en de ernst van de waarheid zou ervaren hebben zonder dat hij zou proberen anderen onder de invloed ervan te brengen. Het menselijk verstand kan ongetwijfeld veel waarheden in zich opnemen. Maar dat zal geen enkele praktische uitwerking hebben, als het niet zijn werk heeft verricht in het hart en het geweten. Dan heeft het geen uitwerking op het leven en het karakter van die persoon. En als zo iemand over die waarheden spreekt, zal het ook geen uitwerking hebben op anderen.

Natuurlijk, God staat boven alles en Hij kan zijn Woord gebruiken, zelfs als het gebracht wordt door iemand die de machtige werking ervan niet zelf ervaren heeft. Maar daar gaat het nu niet om. De beste manier om het Woord diep te laten doordringen tot anderen is: het Woord eerst diep te laten doordringen tot onszelf.

Dat geldt voor iedere waarheid. Om een voorbeeld te noemen: de heerlijke waarheid van de komst van de Heer. Wanneer zal iemand, die over dit onderwerp spreekt, bij zijn hoorders het verlangen opwekken naar die komst, en de wil om er in hun wandel rekening mee te houden? Alleen als bij de spreker zelf het verlangen naar die komst aanwezig is en als zijn wandel hiermee overeenstemt!

Aan de andere kant is het mogelijk dat iemand een heel duidelijke en scherpzinnige uiteenzetting geeft van de komst van de Heer en alles wat daar mee te maken heeft. Maar als dit op een koude, zakelijke manier gebeurt, zonder dat het hart van de spreker bewogen is, dan zullen zijn woorden geen uitwerking hebben op de hoorders. Dan zullen hun harten ook koud blijven. Alleen wat uit het hart komt, zal ingang vinden in de harten van anderen.

Waardoor ging er zo'n kracht uit van de preken van Whitefield? Dat kwam niet omdat hij zulke diepe waarheden naar voren bracht. Nee, het geheim van de machtige uitwerking van zijn woorden lag hierin, dat de sprekers *voelden* dat hij achter zijn woorden stond. Whitefield stortte tranen om de

zielen van de mensen. En was het een wonder dat de mensen ook tranen stortten als ze naar hem luisterden? Alleen een totaal verharde zondaar kan onbewogen blijven als hij luistert naar een evangelist die tranen stort om de behoudenis van zijn ziel.

Laat er nu geen misverstand ontstaan. Ik wil niet beweren dat er iets is in de manier waarop een prediker spreekt dat een ziel kan bekeren. Tranen hebben geen bekering tot gevolg; ernst doet niet wederom geboren worden. “Niet door kracht noch door geweld, maar door mijn Geest! Zegt de Here der heerscharen” (Zach. 4:6). Alleen door de krachtige werking van het Woord en de Geest van God kan een ziel wederom geboren worden.

Dit alles is zeker waar. Maar anderzijds is het toch zo dat God een met ernst gebrachte boodschap zegent en dat mensen er door bewogen worden. Wordt het spreken niet vaak routinewerk? Wordt er niet vaak gedachteloos gesproken? Lijkt het er soms niet op of er een lesje wordt afgedraaid? Wij hebben meer ernst nodig. We moesten meer bewogen zijn, als we denken aan de waarde van de onsterfelijke zielen. We zouden ons goed moeten realiseren hoe vreselijk het is voor eeuwig verloren te gaan.

Een bisschop vroeg eens aan de beroemde toneelspeler Garrick, hoe het mogelijk was dat Garrick veel meer succes had met zijn fantasie dan de bisschop resultaten met het prediken van de waarheid. Het antwoord van de toneelschrijver was veelzeggend: “Waarde heer”, zei hij, “de reden is nogal voor de hand liggend: ik spreek fantasie uit, alsof het de waarheid was, terwijl u de waarheid spreekt, alsof het fantasie was”.

Helaas, in onze tijd springen velen op dezelfde manier met de waarheid om en dan zijn ze nog verbaasd dat hun prediking zo weinig resultaat heeft.

Wat in deze tijd nodig is, is een ernstige prediking. Sprekers, die weten dat ze slechts een kanaal zijn om door te geven wat God hun gegeven heeft, die ernst maken met hun taak, die het er niet alleen om te doen is om te prediken, maar om mensen te redden en te zegenen.

Dit geldt zowel voor de evangelist, als voor de herder en leraar. De taak van de evangelist is: de mensen en Christus bij elkaar *brenghen*. De taak van de herder en leraar is: te zorgen dat de mensen en Christus bij elkaar *blijven*. En moet iemand, die de dienst van evangelist, herder of leraar verricht, niet de vurige wens hebben resultaat te zien op zijn werk? Zo iemand moet eigenlijk niet tevreden zijn als hij geen resultaten ziet. Zou een landbouwer tevreden zijn met zijn werk als hij jaar op jaar werkt en geen vruchten ziet?

Er zijn er, die er alleen maar in slagen het evangelie zo te prediken dat geen mens naar ze komt luisteren en die dan bij zichzelf zeggen: “Wij zijn een liefelijke reuk voor God”. Dat is een totaal verkeerde houding. Als wij iets voor de Heer doen, moeten we van Hem een werkelijke zegen verwachten, moeten we in het gebed worstelen, smeken voor de redding van zielen, moeten we met onze hele energie ons werk doen. Dan moeten wij zo prediken alsof alles van ons afhangt, maar tegelijk heel goed beseffen, dat wij zonder Hem niets kunnen doen, dat zonder de zegen van de Heer al ons werk voor niets is. In de Goddelijke gang van zaken “moet de landman arbeiden, voordat hij de vruchten geniet” (2 Tim. 2:6).

Er kunnen uitzonderingen voorkomen, maar als algemene regel mogen wij wel stellen dat een trouwe dienstknecht vroeger of later vrucht op zijn werk zal zien.

Josia was een man die niet lichtvaardig over de dingen dacht. Hij voelde de kracht van de waarheid in zijn eigen hart en hij rustte niet voordat hij het volk bij elkaar had, zodat het licht, dat hem beschenen had, ook hen zou beschijnen. Hij was er niet tevreden mee dat hij in vrede in zijn graf bijgezet zou worden en zijn ogen niets zouden zien van al het onheil dat de Here over Jeruzalem en haar inwoners zou brengen en dat hij zou ontkomen aan het oordeel dat over het land zou komen. Nee, hij dacht aan anderen. Hij had haart voor de mensen om hem heen. Dat hijzelf aan het oordeel zou ontkomen, was omdat hij berouw getoond had en zich had vernederd onder de machtige hand van God. Nu probeerde hij het Woord ook zo tot de anderen te laten spreken opdat zij zich, net als hij, ook zouden verootmoedigen en berouw hebben van hun kwaad.

“Toen zond de koning een boodschap en riep al de oudsten van Juda en Jeruzalem bijeen. De koning ging naar het huis des Heren met al de mannen van Juda, de inwoners van Jeruzalem, de pries-

ters, de Levieten, en het gehele volk van groot tot klein. Hij las te hunnen aanhoren al de woorden van het boek des verbonds dat in het huis des Heren gevonden was. Toen ging de koning staan op zijn plaats en sloot een verbond voor het aangezicht des Heren, dat men de Here zou volgen en *met zijn ganse hart en zijn ganse ziel* zijn geboden, getuigenissen en inzettingen zou houden en de woorden van het verbond, die in het boek geschreven waren, zou volbrengen. Ook deed hij allen, die zich in Jeruzalem en Benjamin bevonden, tot het verbond toetreden. En de inwoners van Jeruzalem handelden overeenkomstig het verbond van God, de God van hun vaders. Josia verwijderde al de gruwelen uit al de landstroken die aan de Israëlieten toebehoorden, en bracht allen, die zich in Israël bevonden, tot de dienst van de Here, hun God. Gedurende zijn hele leven weken zij niet af van de Here, de God van hun vaders” (2 Kron. 34:29-33).

De eerste praktische les uit dit schriftgedeelte is het feit dat Josia zijn verantwoordelijkheid voelde voor de mensen om hem heen. Hij zette zijn lamp niet onder de korenmaat, maar hij liet hem schijnen tot zegen voor anderen. Dat valt temeer op, omdat de grote praktische waarheid van de éénheid van alle gelovigen in één lichaam niet bekend was aan Josia. “Eén lichaam en één Geest” (Ef. 4:4) - deze waarheid werd pas geopenbaard toen Christus, het Hoofd van de gemeente, zijn plaats had ingenomen aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge.

Maar alhoewel deze waarheid nog “verborgen was in God”, toch bestond er ook een eenheid van het volk Israël. Ze waren één als volk (niet als één lichaam) en deze nationale eenheid werd altijd erkend door de trouwe Israëliet, hoe ook de uitwendige toestand van het volk zijn mocht. De twaalf broden op de tafel voor de toonbroden in het heilige waren er een beeld van hoe volkomen één de twaalf stammen van Israël waren en hoe ze toch ook elk op zichzelf bestonden (Lev. 24).

Gedurende de donkere en stille uren van de nacht lieten de lichten van de zeven lampen van de gouden kandelaar hun licht schijnen op die twaalf broden, die door de hogepriester op de tafel waren gerangschikt. Een veelzeggende illustratie.

Om dezelfde reden bouwde Elia, de Tisbiet, op de berg Karmel een altaar “van twaalf stenen naar het getal van de stammen van de zonen van Jakob, tot wie het woord des Heren gekomen was: Israel zal uw naam zijn” (1 Kon. 18:31). Hizkia dacht aan hetzelfde toen hij het bevel gaf dat er “een brandoffer voor geheel Israël zou zijn” (2 Kron. 29:24). Ook Paulus doelde hierop, toen hij voor koning Agrippa sprak van “onze twaalf stammen, die voortdurend nacht en dag God dienen” (Hand. 26:7).

Als men nu aan één van deze geloofsmannen had gevraagd: “Waar zijn de twaalf stammen dan?” had hij dan een antwoord kunnen geven? Kon hij ze aanwijzen? Zeker, maar niet zichtbaar voor het menselijk oog, want het volk was verdeeld, haar eenheid was verbroken. In de tijd van Elia en Hizkia waren de tien stammen gescheiden van de andere twee stammen. In de tijd van Paulus waren de tien stammen zelfs in de verstrooiing buiten Palestina, en was er slechts een deel van de twee stammen in het land, onder de heerschappij van het vierde beest van Daniël (Dan. 7:7), het Romeinse rijk. Hoe zat dat dan? Was de waarheid van God krachteloos gemaakt door de slechte geestelijke toestand van Israël? Geen sprake van! Nog altijd gold het: “onze twaalf stammen”! En dat is heel belangrijk. De eenheid van het volk is een werkelijkheid voor het geloof. Het is nu, op dit moment, even waar als in de tijd van Jozua, toen de twaalf stenen bij Gilgal werden neergelegd (Jozua 4:3). Het Woord van God houdt stand tot in eeuwigheid. Niet één jota of tittel van de woorden die Hij gesproken heeft zal ooit voorbijgaan. De geschiedenis van de mens mag dan door achteruitgang gekenmerkt worden; de ijsskoude wind van dood en verderf mag dan over de aarde waaien, maar Jahweh zal elk woord dat Hij gesproken heeft waar maken en de twaalf stammen van Israël zullen het beloofde land in zijn volle lengte en breedte en in al zijn volheid in bezit krijgen. Geen macht van aarde of hel zal in staat zijn de vervulling van deze belofte tegen te houden.

Op grond waarvan? Wat geeft ons zo'n zekerheid? Hoe durven we dit zo beslist te beweren? Heel eenvoudig: omdat de mond van de Heer het gesproken heeft! Het is vast en zeker dat de twaalf stammen van Israël eens zullen genieten van hun heerlijke erfenis in Palestina, nog zekerder dan het historisch feit dat het huis Tudor eens heeft geregeerd over Engeland. Het eerste geloven we op het getuigenis van God zelf, die niet kan liegen. Het laatste geloven we alleen maar op het getuigenis van mensen.

Het is heel belangrijk om dit duidelijk te zien. Niet alleen om Israël en hun toekomst in het land Kanaän. Maar vooral omdat dit te maken heeft met de betrouwbaarheid van de Schrift als geheel.

Wat wordt er soms slordig met het Woord van God omgesprongen, tot oneer van Hem en tot schade van ons. Schriftgedeelten, die duidelijk betrekking hebben op Jeruzalem en op Israël, worden uitgelegd alsof ze zouden slaan op het evangelie en de uitbreiding van de christelijke Kerk. Op zijn zachtst gezegd, permitteert men zich dan een ongeoorloofde vrijheid met betrekking tot de Goddelijke openbaring.

Onze God is heus wel in staat om te zeggen wat Hij bedoelt. Hij bedoelt precies wat Hij zegt. Als Hij dus spreekt over Israël en Jeruzalem, dan bedoelt Hij niet de gemeente. En wanneer Hij spreekt over de gemeente, dan bedoelt Hij niet Israël of Jeruzalem.

Laat niemand denken dat dit alleen maar een kwestie is van uitlegging van de profetieën. Het is veel meer dan dit! Het gaat om de betrouwbaarheid, de waarheid en de kracht van het Woord van God!

Als we het niet zo nauw nemen met het ene schriftgedeelte, zullen we het waarschijnlijk met een ander schriftgedeelte ook niet zo nauw nemen. En het gevolg is dat ons besef van de belangrijkheid en het gezag van de hele Schrift langzamerhand afzwakt.

Maar nu terug naar Josia. Met het inzicht dat hij had, hield hij rekening met het belangrijke beginsel, waarmee we ons bezig hebben gehouden. Hij vormde geen uitzondering op de algemene regel dat alle godvrezende koningen van Juda begrip hadden voor de eenheid van het volk Israël. Hun gedachten, hun sympathie en hun praktisch optreden beperkten zich niet tot enkele stammen, maar strekten zich uit tot “onze twaalf stammen”. De twaalf broden op de tafel van louter goud waren er altijd voor het oog van God en voor het oog van het geloof. Dat was maar niet een fantasie, een onpraktische leerstelling, geen dode letter. Nee, het is een praktische waarheid, die een grote invloed had op het doen en laten van Josia.

“Josia verwijderde *al de gruwelen uit al de landstreken die aan de Israëlieten toebehoorden*” (vs. 33). Hierin stemde hij geheel overeen met zijn voorganger Hizkia, die het bevel gaf dat er “een brandoffer en een zondoffer voor *geheel* Israël zou zijn” (2 Kron. 29:24).

En nu wij, in onze tijd. Geloven wij van harte, op Goddelijk gezag, in de éénheid van het lichaam van Christus? Geloofst u dat er nu zo'n lichaam op deze aarde is, door de Geest met haar Goddelijk en levend Hoofd in de hemel verenigd? En gelooft u dat op gezag van de heilige Schrift? Geloofst u in de onverbreekelijke eenheid van de Kerk van God, als een fundamentele waarheid van het nieuwe testament? Nu moet u niet om u heen kijken en vragen: “waar is die eenheid dan te *zien*”? Dat is een vraag die voortkomt uit ongeloof, wanneer men kijkt naar de talloze sekten en groepen die er zijn. Door het geloof kunnen we die ene onvergankelijke waarheid zien: “Er is één lichaam en één Geest” (Ef. 4:4).

Dat ene lichaam is er *nu*, en wel *op de aarde*! Zou daarin verandering gekomen zijn nu de belijdende kerk in zo'n toestand van verval geraakt is? Is het Woord van God niet meer betrouwbaar omdat de mens niet trouw geweest is? Durft iemand te zeggen dat die eenheid van het lichaam alleen bestond in de tijd van de apostelen en dat die waarheid nu niet meer van toepassing is, omdat we die éénheid niet meer voor onze ogen kunnen zien? Als u dat gelooft, komt dat voort uit ongeloof in het Woord van God. Toegegeven, de schijn is met de waarheid in tegenspraak. Maar welke waarheid wordt niet door de schijn tegengesproken? Op uiterlijke schijn kan het geloof nooit bouwen. Deed Elia dat soms toen hij zijn altaar van twaalf stenen te bouwde naar het getal van de stammen van de zonen van Jakob? Deed Hizkia dat soms toen hij het bevel gaf dat er een brandoffer en een zondoffer voor geheel Israël zou zijn? Deed Josia dat soms toen hij zijn hervormingsmaatregelen uitstreckte tot het gebied van al de kinderen van Israël? Natuurlijk niet. Zij bouwden op het betrouwbare Woord van de God van Israël.

Het Woord van God blijft waar, of de twaalf stammen nu verstrooid of verenigd zijn. Als de waarheid van God zou veranderen door uiterlijke schijn of door toedoen van de mens, waar blijven we dan? En wat moeten we dan geloven? Zo is het trouwens ook met andere waarheden uit de Schrift. Waarom geloven we dat ze waar zijn? Omdat dat, wat we kunnen waarnemen, ons ervan overtuigt?

Nee, het enige waar we ons geloof op baseren kunnen, zijn de woorden: “*Er staat geschreven!*” Aanvaardt u dat? Buigt u zich daarvoor? Houdt u daar aan vast?

Welnu, *er staat geschreven*: “Eén lichaam en één Geest”. Dat staat net zo duidelijk in de bijbel als het feit dat wij gerechtvaardigd zijn *door het geloof* (Rom. 5:1), of welke andere waarheid dan ook. Wat wij kunnen waarnemen doet niets toe of af aan deze fundamentele leer van de rechtvaardiging door geloof. Moeten we deze waarheid in twijfel trekken, omdat we zo weinig van haar reinigende kracht zien in het leven van de christenen? Zo’n redenering lijkt natuurlijk nergens op. Dan zouden we al de fundamenten van ons geloof ondergraven.

Wij geloven omdat het geschreven staat in het Woord en niet omdat we het bewijs er van zien in de wereld.

Natuurlijk, het moest ook te zien zijn, en we moeten ons schamen dat dit niet het geval is. Hierover straks nog meer. Maar het punt waar het nu om gaat is de werkelijke basis van ons geloof: de openbaring van God. En als we dit duidelijk zien en er ten volle van overtuigd zijn, dan hebben we evenmin moeilijkheden meer met waarheden als de eenheid van het lichaam, als met de rechtvaardiging door geloof.

De eenheid van het volk van God

Wij weten niets en kunnen niets geloven inzake geestelijke, hemelse of Goddelijke dingen, als het niet geopenbaard is in het Woord van God. Hoe weet ik dat ik een zondaar ben? Omdat de bijbel zegt: “Allen hebben gezondigd” (Rom. 3:23). Ongetwijfeld voel ik het ook dat ik een zondaar ben. Maar ik geloof het niet omdat ik het voel, maar ik voel het omdat ik geloof. En ik geloof het omdat God het heeft gezegd.

Geloof heeft zijn grond in de openbaring van God en niet in het gevoel of de overtuigingskracht van de mens. “*Er staat geschreven*”; dat is voldoende voor het geloof. Met iets meer of minder kunnen we niet toe.

God heeft gesproken en het geloof aanvaardt het, en beoordeelt het Woord van God niet naar wat waarneembaar is, maar beoordeelt dat wat waarneembaar is naar het Woord van God.

Zo is het met alle belangrijke waarheden van het christelijk geloof. Om een paar te noemen: de Goddelijke Drie-eenheid, de Godheid en de mensheid van de Heer Jezus, zijn verzoenend sterven, zijn priesterschap, zijn wederkomst, de leer van de volkomen verdorvenheid van de menselijke natuur, de rechtvaardiging, het komende oordeel en de eeuwige straf.

Wij geloven deze belangrijke en ernstige waarheden, niet op grond van ons gevoel of op grond van uiterlijke schijn. We geloven dit enkel en alleen op grond van Goddelijke openbaring.

Wij geloven in de leer van de eenheid van het lichaam om precies dezelfde reden waarom we ook geloven in de leer van de Drie-eenheid, de Godheid van Christus en de verzoening: omdat we het kunnen lezen op verschillende plaatsen in het nieuwe testament. Bijvoorbeeld 1 Kor. 12: “Want zoals *het lichaam één is* en vele leden heeft, en *alle leden* van het lichaam, hoe vele ook, *één lichaam zijn*, zo ook Christus. Want ook wij allen zijn door *één Geest* tot *één lichaam* gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en allen zijn met *één Geest* gedrenkt” (vs. 12 en 13).

“Maar God heeft het lichaam zo samengesteld, dat Hij aan het mindere meer eer gegeven heeft, opdat er geen verdeeldheid in het lichaam zou zijn ... En gij zijt *het lichaam van Christus* en ieder afzonderlijke leden” (vs. 24, 25 en 27).

Hier wordt in duidelijke woorden de volkomen en onverbreekbare éénheid van de gemeente van God, het lichaam van Christus, geleerd. Dit geloven wij op precies hetzelfde gezag als elke andere waarheid die we als vanzelfsprekend aannemen. Zo is er evenveel, of beter gezegd even weinig reden om te twijfelen aan de Godheid van Christus als om te twijfelen aan de eenheid van het lichaam van Christus. Het één is even waar als het andere. Beide zijn Goddelijke waarheden, want ze zijn geopenbaard door God Zelf.

Wij geloven dat “Christus God is over alles, gezegend tot in eeuwigheid”, omdat de bijbel ons dit zegt (Rom. 9:5). Wij geloven dat er één lichaam is, omdat de bijbel ons dit zegt. Wat het eerste betreft, redeneren we niet, maar we geloven het en buigen ons hoofd. Dan moeten we, wat het tweede betreft, ook niet redeneren, maar het geloven en ons hoofd buigen.

Deze leer van de eenheid van het lichaam is niet een abstract begrip, of een zinloos idee, of een leerstuk zonder enige kracht. Het is een praktische, opbouwende waarheid. In het licht van deze waarheid moeten we wandelen en onszelf en de andere mensen beoordelen.

Zo deden ook de trouwe gelovigen uit het oude testament. De eenheid van het volk was voor hen een realiteit, geen theorie waarin men naar geloven wel of niet geloven kon. Het was een waarheid waar kracht van uitging. Het volk was één in de gedachten van God, en al was deze eenheid uiterlijk niet meer te zien, dan kon een trouwe gelovige alleen maar de plaats innemen van zelfoordeel, met een verbroken geest en een verbrijzeld hart.

Denkt u bijvoorbeeld aan Hizkia, Josia, Daniël, Nehemia of Ezra. Niet één van deze trouwe mannen dacht er aan de waarheid van de eenheid van Israël prijs te geven, omdat Israël ontrouw was geweest in het handhaven van deze waarheid. Zij beoordeelden de waarheid van God niet naar wat de mensen ervan terecht brachten, maar zij beoordeelden dat wat zichzelf en anderen ervan terecht brachten naar de waarheid van God. Dat is de enige goede maatstaf.

Als de zichtbare eenheid van Israël bedorven was door de zonde en dwaasheid van de mens, erkenden de trouwe gelovigen hun zonde; ze hadden er berouw over, ze beleden het als hun eigen zonde en zagen op tot God. En dat niet alleen. Zij voelden hun verantwoordelijkheid om te handelen in overeenstemming met de waarheid van God, hoe ook de uiterlijke toestand mocht zijn.

Nogmaals: dit was ook de betekenis van het altaar van Elia, dat was opgericht voor de ogen van de achthonderdvijftig valse profeten van Izébel en ondanks de zichtbare verdeeldheid van het volk (1 Kon. 18). Dit was ook de betekenis van de brieven van Hizkia “aan geheel Israël” om hen uit te nodigen “naar het huis des Heren te Jeruzalem te komen, om voor de Here, de God van Israël, het Pascha te vieren” (2 Kron. 30:1). Op aangrijpende wijze richtten deze brieven zich tot het volk: “Israëlieten, keert weder tot de Here, de God van Abraham, Izaäk en Israël, dan zal Hij wederkeren tot de ontkomenen, die u overgebleven zijn uit de macht van de koningen van Assur. Weest dan niet als uw vaders en als uw broeders, die ontrouw geweest zijn jegens de Here, de God van hun vaders, zodat Hij hen maakte tot een voorwerp van ontzetting, zoals gij ziet. *Weest thans niet hardnekkig zoals uw vaders. Geeft de Here uw hand* en komt tot zijn heiligdom, dat hij *voor altijd geheiligd heeft*. En dient de Here, uw God, opdat zijn brandende toorn zich van u afkere. *Want, wanneer gij wederkeert tot de Here, dan zullen uw broeders en zonen erbarming vinden* bij degenen die hen als gevangenen hebben weggevoerd, en dan zullen zij naar dit land wederkeren. Want genadig en barmhartig is de Here, uw God; Hij zal het aangezicht niet van u afwenden, indien gij tot Hem wederkeert” (2 Kron. 30:6-9).

In eenvoudig geloof handelde Hizkia hier op grond van de grote, eeuwige, onveranderlijke waarheid van de éénheid van het volk Israël. Het volk was één in de ogen van God en Hizkia zag het als het ware zoals God het zag, door geloof, en zijn handelen stemde hiermee overeen.

“Toen de ijlboden van stad tot stad door *het land van Efraïm en Manasse* trokken en tot Zebulon toe, *lachte men hen uit en bespote hen*” (vs. 10). Dat was diep treurig, maar het is iets dat we kunnen verwachten. Als wij in geloof willen handelen, kunnen we de spot en de minachting van hen die niet het Woord van God als maatstaf willen hanteren, verwachten. De mannen van Efraïm en Manasse beschouwden de boodschap van Hizkia als een aanmatiging, ze vonden dat hij nu wel erg doordraafde. Ze hadden geen begrip voor die geweldige waarheid, die zo’n grote uitwerking had op Hizkia, die zijn karakter vormde en zijn gedrag bepaalde. In hun ogen was deze waarheid slechts een mythe of hoogstens een waardeloze theorie, iets van vroegere eeuwen, dat in hun tijd niet meer van toepassing was. Maar het geloof laat zich nooit beïnvloeden door de gedachten van mensen, en Hizkia ging dus door met zijn werk. God eerde hem en zegende hem. Als Hizkia zag dat enige mannen uit Aser, Manasse en Zebulon zich verootmoedigden en naar Jeruzalem kwamen (vs. 11), deerde het hem niet dat hij uitgelachen en bespot werd. Hij en al degenen die zich verootmoedigden

onder de machtige hand van God ontvingen een rijke zegen; terwijl de spotters leeg en doods bleven door hun eigen ongelooft.

Let u nog eens goed op de woorden van Hizkia: “Want, wanneer *gij* wederkeert tot de Here, *dan zullen uw broeders en zonen erbarming vinden bij* degenen die hen als gevangenen hebben meegevoerd” (vs. 9).

Komt dit niet erg dicht bij de waarheid van het nieuwe testament, dat wij leden van elkaar zijn en dat het gedrag van het ene lid invloed uitoefent op de andere leden? In ongelooft zouden we kunnen vragen, hoe dit mogelijk is. Hoe kunnen de handelingen van één persoon invloed uitoefenen op de anderen die niet in direct contact met hen staan? Toch was dat zo in Israël. En zo is het ook nu in de gemeente van God.

Een voorbeeld hiervan is de geschiedenis van Achan in Jozua 7. Daar was één man die zondigde en uit dit hoofdstuk blijkt dat de rest van het volk niets van dit feit wist. En toch staat er in vers 1= “*De Israëlieten vergrepen zich aan het gebannene*” en in vers 11: “Israël heeft gezondigd”. Hoe was dit mogelijk? Omdat het volk een éénheid vormde en God onder hen woonde. Dit had een dubbele verantwoordelijkheid tot gevolg: tegenover God en tegenover het hele volk en elk lid in het bijzonder. Niet één lid van de vergadering kon zich aan deze heilige verantwoordelijkheid onttrekken. Iemand die in Dan woonde, zag misschien niet in, wat zijn gedrag voor invloed had op iemand die in Berseba woonde. En toch was dat een feit. En de grond van dit feit lag in de eeuwige waarheid van de onverbreekbare eenheid van Israël en het wonen van God in het midden van zijn verlost volk. (Zie bijvoorbeeld Exodus 25:8 “En zij zullen Mij een heiligdom maken en Ik zal in hun midden wonen”).

We zullen een poging doen om alle teksten aan te halen die spreken van het wonen van God in het midden van de vergadering van Israël, maar we willen er wel de aandacht op vestigen dat dit feit de eerste maal vermeld wordt in Exodus 15. Pas toen Israël als een verlost volk aan de overkant van de Rode Zee, aan de kant van Kanaän, stond, konden ze zeggen: “De Here is mijn kracht en mijn psalm, Hij is mij tot heil geweest ... Gij leidde het volk dat Gij verlost hebt door uw kracht naar *uw heilige woonstede*” (vs. 2 en 13). De verlossing vormde de grondslag van het wonen van God te midden van zijn volk en zijn tegenwoordigheid in hun midden was de waarborg van hun volmaakte eenheid. Geen enkel lid van de vergadering kon dan ook menen dat hij met de rest niets te maken had, maar ieder moest zichzelf beschouwen als een deel van het geheel en in zijn gedrag moest hij rekening houden met al de anderen die, net als hij, ook een deel van het geheel vormden.

Voor het menselijk verstand is een waarheid als deze nooit te vatten. Het ligt volkomen buiten het bereik van het grootste menselijk intellect. Alleen door het geloof kan een waarheid als deze aangevaard en beleefd worden. Alle trouwe gelovigen in Israël hebben dat altijd erkend en er naar gehandeld.

Waarom zond Hizkia brieven naar heel Israël? Waarom stelde hij zich bloot aan spot en verachting? Waarom gaf hij bevel “dat er een brandoffer en een zondoffer voor Israël zou zijn”? Waarom breidde Josia zijn hervormingsmaatregelen uit tot geheel Israël, van Dan tot Berseba? Omdat deze mannen van God de Goddelijke waarheid van de eenheid van Israël erkenden en er niet over peinsden deze grote waarheid overboord te gooien omdat zo weinig mensen het inzagen of probeerden er naar te handelen. “Zie, een volk dat alleen woont” (Num. 23:9). “En ik, de Here, zal in hun midden wonen” (Ex. 25:8).

Deze onvergankelijke waarheden verspreiden hun stralen als kostbare edelstenen met een hemelse glans door het hele oude testament. En telkens weer blijkt, naarmate iemand dichter bij God leefde, dichter bij de levende, steeds stromende bron van leven, licht en liefde; naarmate hij meer indrong in de gedachten, de bedoelingen, de gevoelens en de plannen van de God van Israël, des te meer begreep hij wat God had verklaard als waarheid betreffende zijn volk, en probeerde hij dit te verwezenlijken ondanks de ontrouw van het volk. Ziet u in de eenheid van het Joodse volk niet een schaduwbeeld van een hogere eenheid die er nu is, namelijk het éne lichaam waarvan Christus het hoofd is? “Er is één lichaam”.

Maar we kunnen ons wel voorstellen dat u verward en beschaamd wordt als u om u heen kijkt in de belijdende kerk en dar probeert iets van die eenheid te zien. Daar ziet u christenen, die verstrooid en

verdeeld zijn; daar ziet u een onnoemelijk aantal sekten en partijen. En het meest verbijsterend is misschien nog wel dat ook zij, die belijden te geloven in de waarheid van de eenheid van het lichaam, onderling verdeeld zijn en allesbehalve eenheid en harmonie aan de dag leggen. Zuiver menselijk bezien is dat ook erg verwarrend. Het hoeft niemand te verbazen dat dit voor veel mensen een struikelblok en verhindering vormt.

Toch staat het fundament van God vast. Gods waarheid is onverwoestbaar. En als we vol bewondering kijken naar de trouwe geloofshelden uit de tijd van het oude testament, die geloofden in de eenheid van Israël, hoewel er uiterlijk niets van die eenheid te zien viel, waarom zouden wij dan niet van harte geloven in de nog hogere eenheid van het lichaam van Christus en er naar handelen?

“Er is één lichaam en één Geest”! Hierin ligt de grondslag van onze verantwoordelijkheid tegenover elkaar en tegenover God. Moeten we deze belangrijke waarheid nu maar prijsgeven, omdat de christenheid verdeeld en verstrooid is? God verhoede dat. Deze waarheid is vandaag de dag nog even reëel en kostbaar als ooit tevoren en er gaat nog dezelfde kracht van uit. Het is onze dure plicht in overeenstemming met deze waarheid te handelen, wat de gevolgen ook mogen zijn, ongeacht de uiterlijke omstandigheden.

Het is niet juist om te zeggen, zoals zo velen doen: “De zaak is toch hopeloos, want alles is kapot. We kunnen ons onmogelijk aan de waarheid van God houden, want om ons heen is het één grote puinhoop. De eenheid van het lichaam was een feit in het *verleden*, misschien wordt het nog ooit weer werkelijkheid in de *toekomst*, maar het is niet iets van het *heden*. Dat idee moeten we loslaten want het is een utopie. We kunnen het niet handhaven als we de talloze sekten en partijen, waarin het christendom verdeeld is, om ons heen zien. Het enige dat overblijft is, dat elk voor zichzelf op de Here ziet en probeert er het beste van te maken in zijn eigen *persoonlijke* omgeving, volgens zijn eigen geweten en volgens zijn eigen opvatting”.

In deze trant spreken veel oprechte christenen en hun praktische wandel stemt dan ook overeen met hun woorden.

Maar wie zo spreekt, laat hierdoor merken dat hij geen begrip heeft van die enorme waarheid van de eenheid van het lichaam van Christus. Als we deze leer verwerpen, hebben we evenveel recht om de waarheid van de Godheid en mensheid van Christus te verwerpen en dan kunnen we evengoed gaan twifelen aan zijn plaatsvervangend offer, gebracht aan het kruis. Want al deze waarheden berusten op hetzelfde fundament, namelijk de eeuwige waarheid van God, zoals die is vastgelegd in de heilige Schrift. Waar halen wij het recht vandaan om aan één enkele waarheid, die God ons heeft geopenbaard, te twifelen? Wie geeft ons het gezag om aan één enkele waarheid te twifelen en daarvan te zeggen dat die nu niet meer van toepassing is? We moeten *de hele waarheid* aanvaarden en ons aan het gezag ervan onderwerpen. Het is al gevaarlijk om voor een ogenblik de gedachte te laten opkomen dat we één - het doet er niet toe welke - waarheid als onbruikbaar terzijde leggen met de verontschuldiging dat we die waarheid toch niet in praktijk kunnen brengen. Het moet voor ons voldoende zijn dat die waarheid geschreven staat in de heilige Schrift. Wij moeten alleen maar *geloven* en *gehoorzamen*.

Zegt de Schrift dat er “één lichaam” is? Dan is dat voldoende. Dan zijn wij verantwoordelijk deze waarheid te handhaven, wat het ons ook moge kosten. Wij mogen geen genoegen nemen met iets anders.

Christus is het “hoofd van het lichaam, de gemeente”, en wij zijn met Hem verbonden. Als leden van het éne lichaam moeten wij dus getuigen tegen alles wat deze waarheid aantast en tegelijk moeten we proberen die eenheid in de praktijk tot uiting te brengen.

Dat is niet de weg van de minste weerstand. Aan de ene kant zullen we te maken krijgen met een valse, onechte eenheid en aan de andere kant met een even onjuist individualisme. Maar wij moeten eenvoudig de waarheid van God vasthouden en belijden en daarbij op Hem zien, ootmoedig, maar tegelijk vastberaden om zijn wil te doen. Dan zal Hij ons ondersteunen en kracht geven, hoe groot de moeilijkheden ook zijn. En moeilijkheden zijn er, grote moeilijkheden zelfs, die we niet in eigen kracht kunnen overwinnen. Alleen al het feit dat het Woord ons zegt dat “we ons moeten *beijveren* de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede” (Efeze 4:3), leert ons dat dat niet gemakkelijk is.

Maar de genade van onze Heer Jezus Christus is ruimschoots voldoende om ons te helpen en te bewaren als wij proberen in overeenstemming met deze waarheid te wandelen.

In de belijdende kerk zijn duidelijk twee groepen te onderscheiden. In de eerste plaats zijn er mensen die de eenheid zoeken op een verkeerde grondslag. In de tweede plaats zijn er die de eenheid zoeken op de grondslag die ons in het nieuwe testament is gegeven. Dat is een geestelijke, levende, Goddelijke eenheid, die in een schrille tegenstelling staat met al de vormen van eenheid die de mens probeert te maken, hetzij nationaal, kerkelijk, ceremonieel of dogmatisch. De Kerk van God is geen nationaal, geen kerkelijk of politiek systeem, maar een lichaam, verenigd tot haar Goddelijk Hoofd in de hemel door de Heilige Geest. “Er is één lichaam en één Geest”, dat blijft onveranderd van kracht; het geldt nu evengoed als in de tijd toen de geïnspireerde apostel Efeze 4 schreef. Alles wat deze waarheid aantast of bederft moet fout zijn en we moeten ons daarvan afzonderen en er tegen getuigen.

Iedere poging om de christenen te verenigen op een andere grondslag dan die van de eenheid van het lichaam, is duidelijk tegen de wil van God. Het kan heel aantrekkelijk lijken, heel noodzakelijk, heel redelijk, goed en raadzaam; maar het gaat tegen de wil van God in en dat moet voor ons voldoende zijn.

Het Woord van God spreekt alléén maar van een eenheid van het lichaam en van één Geest en erkent geen andere eenheid; wij moeten dat dus evenmin doen.

De Kerk, de gemeente van God is één, hoewel zij bestaat uit veel leden. Al de leden hebben een dubbele verantwoordelijkheid; ze hebben een verantwoordelijkheid tegenover hun “Hoofd” en ze zijn verantwoordelijk voor elkaar. Van deze verantwoordelijkheid kan niemand zich afmaken. Men kan proberen zich eraan te onttrekken; men kan deze verantwoordelijkheid ontkennen en opkomen voor zijn individuele rechten, handelen volgens zijn eigen inzicht, zijn eigen opvatting, zijn eigen wil. Maar men kan nooit ontkomen aan zijn verantwoordelijkheid die gebaseerd is op de werkelijkheid dat er één lichaam is. Alle leden hebben te maken met het Hoofd in de hemel en met de andere leden op aarde. De Heilige Geest heeft deze verhouding tot stand gebracht. Wie dat ontkent, loochent in feite dat hij een gelovige is. Christenen kunnen zich niet beschouwen als individuele, afzonderlijke, op zichzelf staande personen. “Want wij zijn leden van elkaar” (Efeze 4:25). Dat is even waar als dat wij “gerechtvaardigd zijn door geloof” (Rom. 5:1).

Natuurlijk bestaat er ook een persoonlijke verantwoordelijkheid. Bekering is een persoonlijke zaak en evenzo geloof, rechtvaardiging, een wandel met God, het dienen van Christus, de beloning voor onze dienst. Ieder zal een witte steen krijgen “en op die steen staat een nieuwe naam geschreven, die niemand kent, dan hij, die hem ontvangt” (Openb. 2:17). Maar dat verandert niets aan die andere grote, praktische waarheid van onze verbinding met ons Hoofd in de hemel en met alle leden hier beneden.

We moeten in dit opzicht onderscheid maken. Christus is “*Hoofd*” en Hij is “*Heer*”. Hij is het “*Hoofd van zijn lichaam*”, de gemeente en Hij is “*aller Heer*” (Hand. 10:36), de “*Heer van allen*” (Rom. 10:12). Dit laatste staat in verband met onze persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover Hem, in de dienst waarin Hij ons wil gebruiken, waarheen Hij ons ook zendt. We moeten in alle dingen vragen naar zijn wil. In al ons doen en laten, met al onze plannen, moeten we rekening houden met die belangrijke tekst uit Jakobus 4:15 - die helaas veel te gemakkelijk wordt uitgesproken of neergeschreven: “Als de Heer het wil en wij leven”. Zo kan niemand tussen ons en de Heer in gaan staan; niemand heeft het recht om zich te bemoeien met het bevel dat wij van onze Heer ontvangen hebben.

Maar Christus is niet alleen Heer van ieder gelovige persoonlijk, Hij is ook Hoofd van het lichaam.

Deze dingen moeten we goed uit elkaar houden. Het is niet goed om er alleen aan te denken dat Christus onze Heer is en dat wij persoonlijk Hem verantwoording schuldig zijn, terwijl we daarbij vergeten dat Hij ook het Hoofd is en zodoende ons niet verantwoordelijk voelen voor alle leden van het lichaam waarvan Hij het Hoofd is.

We moeten ervoor oppassen dat we onszelf niet beschouwen als afzonderlijke, onafhankelijke leden. Als we denken aan Christus als Hoofd, moeten we ook aan alle leden van het lichaam denken, en dat heeft heel wat praktische consequenties.

Wij hebben heilige plichten tegenover onze medechristenen en tegenover onze Heer en Meester. Niemand, die dicht bij Christus leeft, kan de verbinding met elk lid van het lichaam uit het oog verliezen. De manier waarop wij handelen en wandelen oefent invloed uit op andere gelovigen, zelfs als ze aan de andere kant van de aarde wonen. Dat is een mysterie. Maar het is een Goddelijke waarheid: *“Als één lid lijdt, lijden alle leden mee”* (1 Kor. 12:26).

U kunt het lichaam van Christus in uw gedachten niet beperken tot één plaats. Er is op aarde maar één lichaam van Christus en wij moeten daar in de praktijk naar leven, en duidelijk stelling nemen tegen alles wat hiermee in strijd is; hetzij een valse eenheid, hetzij een onjuist individualisme.

De vijand probeert de christenen te verenigen op een verkeerde grondslag en ze te doen samenkomen om een verkeerd middelpunt. En als hem dat niet lukt, probeert hij ze te vangen in de strikken van een onsamenhangend individualisme, waarbij onze persoonlijke verhouding tot Christus veel te veel op de voorgrond komt te staan.

We moeten er goed van doordrongen zijn wat de enige waarborg tegen deze beide uitersten is: een door God gewerkt geloof in de grote grondwaarheid van de eenheid van het lichaam van Christus.

Eén lichaam en één Geest

Dat de waarheid van de éénheid van het lichaam van Christus duidelijk is vastgelegd in het nieuwe testament mag voor ons geen vraag meer zijn. Mocht u hiervan nog niet ten volle overtuigd zijn in uw hart, dan raden wij u aan, biddend de volgende bijbelgedeelten te lezen: 1 Kor. 12 en 14; Efeze 2 en 4 en Kol. 2 en 3. Tevens vindt u de praktische toepassing er van in het begin van Rom. 12, hoewel het niet de bedoeling van de Heilige Geest is ons in deze brief een volledige uiteenzetting te geven over de waarheid betreffende de gemeente. Deze brief gaat vooral over onze verbinding met God, een verbinding die tot stand gekomen is door de dood en opstanding van Christus. Wie de Romeinenbrief doorleest van hoofdstuk 1 tot en met 11, heeft daaruit nog niet ontdekt dat er zoiets bestaat als de gemeente van God, het lichaam van Christus. En in hoofdstuk 12 wordt dat éne lichaam alleen maar vermeld (vs. 4 en 5), maar de schrijver gaat er niet verder op in.

Er is dus “één lichaam” hier op aarde, gevormd door “één Geest”, verenigd tot het levende Hoofd in de hemel. Dat kan niemand loochenen. Sommigen zien het misschien niet; sommigen vinden het misschien moeilijk om het te accepteren als ze kijken naar de toestand van de kerk. Maar toch blijft het een Goddelijke realiteit: “Er is één lichaam”. De vraag is, hoe wij persoonlijk tegenover deze waarheid staan. We kunnen onze verantwoordelijkheid in dit opzicht evenmin van ons afschuiven als dat we deze waarheid zélf kunnen negeren. Als er één lichaam is waarvan wij de leden zijn, dan bestaat er een heilige verbinding tussen elk lid van dat lichaam op aarde en eveneens met het Hoofd in de hemel.

Het gaat nu niet over onze verbinding met de één of andere christelijke geloofsgemeenschap, maar over alle gelovigen op aarde die samen het lichaam van Christus vormen. Natuurlijk zou elke geloofsgemeenschap van christenen, waar ook ter wereld, de plaatselijke uitdrukking moeten vormen van het hele lichaam. Zij moet zó samenkomen en zó ingericht zijn door het gezag van het Woord en door de kracht van de Heilige Geest, dat alle leden van het lichaam van Christus, die in overeenstemming met de waarheid, in heiligheid wandelen, er met een gelukkig hart hun plaats kunnen innemen. Als een geloofsgemeenschap niet op deze manier samenkomt en ingericht is, dan is hun grondslag niet de eenheid van het lichaam van Christus.

Als er in een plaatselijke gemeenschap iets is - bijvoorbeeld inzake orde of tucht, leer of praktijk - wat voor een christen, wiens geloof en praktische wandel in overeenstemming is met het Woord van God, een verhindering zou zijn met hen aan te zitten, dan wordt de eenheid van het lichaam, wat de praktijk betreft, geloofchend.

Ons samenkomen moet zo zijn dat elk lid van het lichaam van Christus met ons kan aanzitten en de gave, die het Hoofd van de gemeente hem gegeven heeft, kan uitoefenen. Het lichaam vormt een eenheid. De leden van dat lichaam zijn over de hele aarde te vinden. Zij bevinden zich overal; afstand of plaats doen niet ter zake. Of ze nu wonen in Nieuw-Zeeland, Londen, Parijs of Edinburgh, het maakt geen verschil. Een lid van het lichaam op één plaats is evengoed een lid van datzelfde lichaam als hij ergens anders is, waar ook op de wereld, want er is maar één lichaam en één Geest.

Het is de Geest die het lichaam vormt, en de leden met elkaar en met het hoofd verbindt. Als er dus bijvoorbeeld een christen in Nieuw-Zeeland in Londen komt, dan behoort hij daar een vergadering van gelovigen aan te treffen die zo samenkomt dat ze een uitdrukking vormt van de eenheid van het lichaam, zodat hij zich daarbij kan aansluiten. Elke christen zou zijn plaats daar moeten kunnen innemen, vooropgesteld natuurlijk dat er niets aan te merken is op de leer of de wandel van die christen, wat dat in de weg zou staan.

Dit is de Goddelijke orde die wordt uiteengezet in 1 Kor. 12 en 14; Efeze 2 en 4, en waar ook Rom. 12 van uitgaat. Wie serieus het nieuwe testament bestudeert, kan niet om deze kostbare waarheid heen. We lezen dat er in verschillende plaatsen gelovigen vergaderd waren, door de Heilige Geest, in de naam van onze Heer Jezus Christus, bijvoorbeeld in Rome, Korinthe, Efeze, Kolosse en Thessalonika. Dat waren geen afzonderlijke, geïsoleerde vergaderingen, maar ze maakten deel uit van het éne lichaam, zodat een lid van de gemeente uit de éne plaats ook lid was van de gemeente in andere plaatsen.

Vanzelfsprekend was elke plaatselijke gemeente verantwoordelijk voor de plaatselijke aangelegenheden, zoals: het toelaten van leden, of het wegdoen van een boze uit hun midden, het voorzien in de behoeften van de armen en dergelijke dingen. Maar wat de gemeente in Korinthe deed, werd erkend door alle gemeenten, zodat bijvoorbeeld, wanneer daar iemand werd uitgesloten uit de gemeenschap, hij, als dat bekend was, ook niet toegelaten kon worden in andere plaatsen. Anders zou dit een loochening zijn van de eenheid van het lichaam.

Er bestaat geen reden om aan te nemen dat de gemeente in Korinthe eerst overleg heeft gepleegd met andere gemeenten vóór ze “de boze” uit hun midden heeft weggedaan (1 Kor. 5). Maar we kunnen zeker aannemen dat deze handeling door andere gemeenten erkend is. Elke gemeente, die met deze kwestie op de hoogte was en deze uitgesloten persoon toch zou hebben toegelaten, zou een smet op de gemeente in Korinthe hebben geworpen en zou praktisch de eenheid van het lichaam geloochend hebben.

Dit moet duidelijk zijn voor elke oprechte gelovige die wil buigen voor het gezag van het Woord van God. Dat de Kerk dit niet in de praktijk heeft gebracht, is helaas maar al te waar, en dat we op dit punt allemaal schuldig staan, is ook waar. Het besef hiervan moet ons diep verootmoedigen voor God. Niemand kan de vinger beschuldigend naar een ander uitsteken; wij zijn allen schuldig. Allen zijn we afgeweken van de waarheid die zo duidelijk in het Woord van God staat geschreven.

Deze, wat lange, uitweiding kwam voort uit wat we opmerkten bij de vrome en godvruchtige koning Josia. Hij vond het wetboek terug en hierin vond hij de beschrijving van een toestand die totaal anders was dan de werkelijke toestand in zijn dagen. En wat deed hij toen? Hij had heel gemakkelijk kunnen zeggen: “De toestand van Israël is toch hopeloos; het volk is te ver afgeweken; het is een puinhoop en ik hoef niet te proberen de maatstaf van God te handhaven; we kunnen de dingen maar beter zo laten als ze zijn en er het beste van maken”. Maar zo dacht Josia niet en zo handelde hij ook niet. Hij verootmoedigde zichzelf voor God en bewoog anderen hetzelfde te doen.

En dat niet alleen. Hij probeerde ook te handelen in overeenstemming met de waarheid van God. En het gevolg was dat “zulk een Pascha in Israël niet gevierd was sinds de dagen van de profeet Samuel; geen der koningen van Israël heeft het Pascha gevierd zoals Josia” (2 Kron. 35:18).

Dit alles kwam doordat Josia in geloof het Woord van God geraadpleegd had en zich eraan hield. Daar zal altijd zegen op volgen, want “God is een beloner van hen die Hem ernstig zoeken” (Hebr. 11:6). Denkt u maar eens aan het overblijfsel dat uit Babylon teruggekeerd was in de tijd van Ezra en Nehemia. Wat deden zij? Ze richtten het altaar op zijn fundamenten op; ze herbouwden de tempel en herstelden de muren van Jeruzalem. Met andere woorden: ze hielden zich bezig met het dienen van de God van Israël en met het middelpunt, de verzamelplaats van het volk van God: Jeruza-

lem. Dat was goed. Het was een juiste uiting van hun geloof, zonder te letten op de omstandigheden.

Als ze om zich heen hadden gekeken, hadden ze niets gedaan. Als een verachtelijk handjevol mensen, onder de heerschappij van onbesneden heidenen, waren ze van alle kanten door vijanden die niet stil zaten, vijanden, die, aangespoord door de vijand van God, de vijand van zijn stad en zijn volk, de satan, alles in het werk stelden om hen te hinderen in hun werk.

Deze vijanden maakten hen belachelijk door te zeggen: “Wat doen die machteloze Joden? Zal men hen laten begaan? Zullen zij offeren? Zullen zij vandaag gereed komen? Zullen zij de stenen uit de puinhopen, verbrand als ze zijn, weer tot leven wekken?” (Nehemia 4:2). En dat was nog niet alles. Ze hadden niet alleen te maken met machtige vijanden van buiten, maar ze hadden ook te kampen met zwakte van binnen. “Juda zeide: De kracht der dragers schiet te kort en puin is er te veel; wij zijn niet in staat de muur te bouwen” (Neh. 4:10). Is dat niet om neerslachtig van te worden? Wat een verschil met de bloeitijd van Israël, tijdens de schitterende regering van Salomo. Hij had geen gebrek aan sterke lastdraggers (1 Kon. 5:15). Er was geen puin dat de grote stenen bedekte. Er waren geen vijanden die hen minachtten en met hun werk spotten.

En toch, ondanks dit alles, was er iets bij het werk van Ezra en Nehemia dat ontbrak in de tijd van Salomo.

Juist hun zwakheid, de stapels puin die ze moesten opruimen, de trotse vijanden die hen beledigden, juist dat gaf glans aan hun werk.

Zij bouwden en ze waren voorspoedig. God werd verheerlijkt en Hij sprak de bemoedigende woorden tot hen: “De toekomstige heerlijkheid van dit huis zal groter zijn dan de vorige, zegt de Here der heerscharen; op deze plaats zal Ik heil geven, luidt het woord van de Here der heerscharen” (Haggai 2:10).

Het is in dit verband heel belangrijk om de boeken van Ezra, Nehemia, Haggai en Zacharia nauwkeurig te bestuderen. Daarin liggen veel prachtige lessen opgesloten en troost en bemoediging voor de tijd waarin wij leven.

Tegenwoordig zijn velen geneigd te glimlachen als ze horen spreken over “de eenheid van het lichaam van Christus”. Maar ze mogen zichzelf wel eens afvragen of dit een glimlach is van kalm vertrouwen, of een spotlach van het ongeloof.

Eén ding is zeker: de satan heeft een hertgrondige hekel aan de leer van de eenheid van het lichaam (hij haat trouwens elk onderdeel van de Goddelijke openbaring) en stelt elke poging in het werk om te verhinderen dat deze leer in de praktijk wordt gebracht. Zo probeerde hij ook de bouw van Jeruzalem tegen te houden in de tijd van Nehemia. Maar we hoeven de moed niet te laten zakken. Het is voor ons voldoende dat we de kostbare waarheid van de eenheid van het lichaam in het Woord van God terugvinden.

Wij hebben tot taak deze waarheid in de praktijk te brengen. Aan de ene kant moeten we ons schamen om onze zwakheid, maar aan de andere kant moeten we de maatstaf van God in het oog houden.

Natuurlijk moeten we rekening houden met de haat en tegenwerking van de vijand. We zullen zeker een Sanballat of een Tobia tegenkomen. Maar het geloof kan zeggen: “Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” (Rom. 8:31).

In het Woord van God is altijd bemoediging te vinden. In Josia, *vóór de ballingschap*, zien we een man die het Woord eenvoudig neemt als zijn gids. Een man die zichzelf en alles om zich heen beziet in het licht van dat Woord; een man die alles afwijst wat met dat Woord in strijd is en vastberaden probeert uit te voeren wat in dat Woord geschreven staat. En wat was het resultaat? Het Pascha werd gevierd op een wijze zoals het niet gevierd was sinds de dagen van de profeet Samuël.

In Daniël, *tijdens de ballingschap*, zien we een man die eenvoudig handelt naar de waarheid van God. Hij bidt met het gezicht naar Jeruzalem (vgl. Daniël 6:11 met 1 Kon. 8:48) en dat terwijl hij weet dat dit hem zijn leven kan kosten.

En wat was het resultaat? De vijanden vinden zelf de dood en de God van Israël wordt verheerlijkt (Dan. 6:25-29).

En dan tenslotte het overblijfsel *na de ballingschap*. Mannen die voor haast onoverkomelijke moeilijkheden staan. Maar toch herbouwen ze de stad die het aardse middelpunt van God was en zal zijn.

En wat was het resultaat? “Ze maakten loofhutten en woonden in de loofhutten. Zó hadden de Israëlieten niet gedaan sinds de dagen van Jozua, de zoon van Nun, tot op die dag. Er heerste dus zeer grote vreugde” (Nehemia 8:18).

Als deze mensen gekeken hadden naar de omstandigheden, wat zouden ze dan gedaan hebben? Neem bijvoorbeeld Daniël. Waarom opende hij de vensters naar Jeruzalem? Waarom keek hij naar een stad die slechts een ruïne was? Waarom vestigde hij de aandacht op een plaats die alleen maar getuigde van de zonde en de schande van Israël? Was het niet beter de naam Jeruzalem maar te vergeten? We kunnen het antwoord van Daniël op al deze vragen wel raden. Misschien lachten de mensen hem uit en beschouwden hem als een zonderlinge fanatiekeling. Maar Daniël wist wat hij deed. Zijn hart was vervuld van de stad die God als het middelpunt had aangewezen; de stad van David, de plaats waar de twaalf stammen van Israël behoorden samen te komen (Deut. 12:5). Moest hij het woord van God maar opgeven als iets wat niet meer van kracht was, omdat de uiterlijke omstandigheden er niet mee overeenstemden? Geen sprake van! Hij kon en wilde de Goddelijke maatstaf niet omlaag halen. Hij weende en bad en vastte; maar iets aan het Woord van God afdoen? Dat nooit! Zou hij de gedachten van God betreffende Sion prijsgeven omdat Israël ontrouw was geweest? Daniël wist wel beter. Hij keek omhoog naar de eeuwige waarheid van God.

Al was hij in zak en as vanwege zijn eigen zonden en die van het volk, hij liet de Goddelijke maatstaf onveranderd staan, in al zijn kracht en heerlijkheid.

Zo is het vandaag de dag ook. Wij worden er toe opgeroepen te zien op de onvergankelijke waarheid van het éne lichaam, en niet alleen dat, maar we moeten ook proberen het in de praktijk te brengen, hoe zwak ook. Dat moet altijd ons doel zijn: te proberen de eenheid van het lichaam te verwezenlijken. We moeten niet vragen: “Hoe is dat dan mogelijk?” Het geloof vraagt nooit: “hoe”? Als God iets geopenbaard heeft, moeten wij het eenvoudig geloven en er naar handelen.

We moeten de waarheid niet prijsgeven met de verontschuldiging dat het niet praktisch uitvoerbaar is. De waarheid is geopenbaard en wij worden opgeroepen ervoor te buigen.

God vraagt ons niet om de eenheid van het lichaam te gaan vormen. Velen schijnen te denken dat die eenheid iets is dat zij zelf moeten maken of vormen op de één of andere manier. Dat is een vergissing. Die eenheid bestaat al. Die eenheid is het gevolg van de aanwezigheid van de Heilige Geest in het lichaam en dat hoeven we alleen maar te erkennen en onze praktijk ernaar te richten.

Dat geeft een vaste lijn in ons geloofsleven. Het is altijd heel belangrijk een bepaald doel voor ogen te hebben en met al onze kracht en enthousiasme naar dat doel te streven.

Denkt u maar eens aan Paulus, een bijzonder toegewijde dienstknecht. Wat was zijn doel? Luistert u eens naar het antwoord dat hij zelf geeft:

“Nu verblijd ik mij in mijn lijden voor u en vervul in mijn vlees wat overblijft van de verdrukkingen van Christus, ten behoeve van Zijn lichaam, dat is de gemeente. Daarvan ben ik een dienaar geworden, overeenkomstig de bedeling van God die mij gegeven is met het oog op u, om het Woord van God te vervullen, namelijk het geheimenis dat eeuwen en geslachten lang verborgen is geweest, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen. Aan hen heeft God willen bekendmaken wat de rijkdom is van de heerlijkheid van dit geheimenis onder de heidenen: Christus onder u, de hoop op de heerlijkheid. Hem verkondigen wij, terwijl we ieder mens terechtwijzen, en ieder mens onderwijzen in alle wijsheid, opdat wij ieder mens volmaakt zouden stellen in Christus Jezus; daarvoor span ik me ook in en strijd ik overeenkomstig Zijn werking, die in mij werkt met kracht” (Kol. 1:24-29).

Dat was heel wat meer dan alleen de bekering van zondaars, hoe belangrijk dit op zichzelf ook is. Als Paulus het evangelie predikte dacht hij aan het lichaam van Christus. Hij is hierin een voorbeeld voor elke evangelist. Het moet voor ons niet voldoende zijn dat mensen tot bekering komen. Een pas bekeerd iemand moet ook weten dat hij, door de Heilige Geest, nu hoort bij dat éne lichaam, de gemeente. Als we dat voor ogen houden, zal het ons bewaren voor sektevorming.

We zullen de mensen dan niet deze of die kerk of groep willen aanpraten, omdat het ons alleen maar gaat om het ene lichaam. Iets anders vinden we niet in het nieuwe testament. Als een evangelist dit uit het oog verliest, zal hij niet weten wat hij moet doen met mensen die tot bekering gekomen zijn. Hij kan misschien gebruikt worden om honderden tot bekering te brengen - en dat is ook heel belangrijk - maar als hij geen begrip heeft van de eenheid van het lichaam, kan hij die pasbekeerde mensen niet verder helpen. Dat is een trieste zaak, zowel voor hemzelf als voor de pasbekeerden.

Moge de Geest van God zo in alle christenen werken, dat ze deze belangrijke waarheid leren inzien in al zijn consequenties.

We zijn er niet zo diep op in gegaan, maar het is wel een diepgaande studie waard. Sommige lezers hebben er misschien kritiek op dat we zo ver van ons onderwerp, Josia en de tijd waarin hij leefde, zijn afgedwaald. Maar u moet dit niet bezien als een uitweiding, maar als een gedachtengang die direct met ons onderwerp in verband staat. We kunnen nooit teveel aandacht aan deze waarheid besteden.

Josia's viering van het Pascha & Josia's dood

Tot slot nog iets over Josia's viering van het Pascha en over Josia's dood. Onze beschrijving van deze interessante tijd in de geschiedenis van Israël zou onvolledig zijn als we deze twee dingen zouden weglaten. Ten eerste is het al heel belangrijk en bemoedigend dat er aan het eind van de geschiedenis van Israël als zelfstandige natie één van de heerlijkste ogenblikken in hun geschiedenis aanbrak. Wat heeft dat ons te zeggen? Heel duidelijk dit: dat het in de donkerste tijden een voorrecht is voor de trouwe gelovige te handelen volgens de Goddelijke beginselen en om van de Goddelijke zegeningen te genieten. Dat is altijd heel belangrijk, maar wel in het bijzonder voor onze tijd.

Als Josia zich had laten beïnvloeden door de geest en de beginselen die in onze tijd hoogtij vieren, dan zou hij nooit een poging hebben gedaan het Pascha te vieren. Dan zou hij met de armen over elkaar zijn blijven zitten en dan had hij gedacht: "Het heeft geen zin om ons nog langer aan onze nationale hoogtijdagen te houden. Het zou een aanmatiging zijn nu het feest te vieren van de bevrijding van Israël uit het oordeel door het bloed van het lam, nu de eenheid van Israël verbroken is en de glorie van het volk verdwenen is".

Maar zo redeneerde Josia niet. Hij handelde eenvoudig volgens het Woord van God. Hij bestudeerde de Schriften; hij wees alles af wat fout was en deed wat juist was.

"Daarop vierde Josia in Jeruzalem voor de Here het Pascha. Men slachtte het Pascha op *de veertiende van de eerste maand*" (2 Kron. 35:1). Deze viering van het Pascha stond op een hoger peil dan Hizkia's viering van het paasfeest, want "zij slachtten het Pascha op *de veertiende van de tweede maand*" (2 Kron. 30:15). Hizkia maakte toen gebruik van een voorziening die God in zijn genade gegeven had voor het geval dat iemand onrein was en op de daarvoor bestemde dag het Pascha niet kon vieren (zie Numeri 9:6-11).

Maar volgens de Goddelijke orde was de eerste maand de juiste tijd om dit feest te vieren. En Josia was in staat hieraan te voldoen. Hij hield zich aan wat God had voorgeschreven en was niet tevreden met iets minders. Maar tegelijk verootmoedigde hij zich diep en beleed zijn eigen schuld en die van het volk. Ook hierin is Josia ons tot een voorbeeld.

"Hij wees de priesters hun taak aan en wekte hen op tot de dienst van het huis des HEREN. Ook zeide hij tot de Levieten, die aan geheel Israël onderwijs gaven en de HERE heilig waren: Zet de heilige ark in de tempel die *Salomo, de zoon van David, de koning van Israël*, gebouwd heeft. Gij behoeft die niet meer op de schouder te dragen. Dient thans de HERE, uw God, en *zijn volk Israël*; maakt u gereed naar uw families, overeenkomstig uw afdelingen, *volgens het voorschrift van David, de koning van Israël*, en volgens het voorschrift van zijn zoon Salomo. Stelt u in het heiligdom op voor de familiegroepen van uw broeders, het gewone volk, en wel zo, dat de indeling der Levieten overeenkomt met die van de families; slacht het Pascha, heilig u en maakt het gereed voor uw

broeders en *handelt overeenkomstig het woord des HEREN* door de dienst van Mozes” (2 Kron. 35:2-6).

Hier zien we Josia, handelend volgens de hoogste principes en op het hoogste gezag. Zelfs bij vluchtige lezing van het bovenstaande, moeten de namen van David, Salomo, Mozes en geheel Israël ons aangesproken hebben, en bovenal de veelzeggende uitdrukking “en handelt overeenkomstig het woord des Heren”. Dat zijn woorden die het overdenken waard zijn. Ons handelen moet altijd overeenstemmen met de geopenbaarde waarheid. Het geloof aanvaardt dat en handelt ernaar en ontvangt een rijke zegen.

Dat zien we ook duidelijk in het volgende gedeelte van 2 Kron. 35. Josia houdt zich niet alleen aan het Woord van de Heer, maar ook zijn toegewijdsheid en vrijgevigheid zijn bewonderenswaardig.

“Josia stelde het gewone volk ter beschikking: kleinvee, schapen en geiten, die alle dienden als Paasoffers voor ieder die zich daar bevond, ten getale van dertigduizend; benevens drieduizend runderen. Deze waren uit de have van de koning. Zijn vorsten stelden een vrijwillige gave ter beschikking van het volk, de priesters en de Levieten” (vers 7 en 8).

“Toen werd de dienst geregeld: de priesters gingen op hun plaats staan, evenzo de Levieten, overeenkomstig hun afdelingen, naar het gebod van de koning” (vers 10).

“En de zangers, de Asafieten, waren op hun post overeenkomstig het gebod van David, Asaf, Heman en Jedutun, de ziener des konings; ook de poortwachters bij elke poort. Zij behoefden hun dienst niet te onderbreken, want hun broeders, de Levieten, maakten het voor hen gereed. Zo was de gehele dienst des HEREN op die dag voor de viering van het Pascha en het offeren van de brandoffers op het altaar des HEREN geregeld, overeenkomstig het gebod van koning Josia. *De Israëlieten* die zich daar bevonden, vierden toen het Pascha benevens het feest der ongezuurde broden, zeven dagen lang. Zulk een Pascha was in Israël niet gevierd sinds de dagen van de profeet Samuël; geen der koningen van Israël heeft het Pascha gevierd zoals Josia het vierde met de priesters, de Levieten en *geheel Juda en Israël* dat zich daar bevond, en met de inwoners van Jeruzalem. In het achttiende jaar van de regering van Josia werd dit Pascha gevierd” (vers 15-19).

Wat een prachtig tafereel! De koning, de vorsten, de priesters, levieten, zangers, poortwachters, geheel Juda en Israël, al de inwoners van Jeruzalem; allen bij elkaar, allen op hun juiste plaats, allen bezig met hun voorgeschreven werk volgens het Woord van de Heer. En dit alles in het achttiende jaar van de regering van Josia, toen de gehele Joodse staat op het punt stond ineen te storten. Dat moet wel een diepe indruk op ons maken. We leren er een bijzondere les uit: dat geen enkele omstandigheid de waarheid van God kan veranderen of het geloof mag verzwakken.

“Voor eeuwig, o Here, houdt uw woord stand in de hemelen” (Psalm 119:89).

“Het woord van de Heer blijft tot in eeuwigheid” (1 Petrus 1:25).

Door het geloof mogen we ons aan dat Woord vastklemmen, hoe ook de omstandigheden zijn. Als gelovigen hebben wij het voorrecht in verbinding te staan met God en met zijn eeuwig Woord, en we moeten in alles rekening houden met deze hoge, verheven maatstaf en geen genoegen nemen met iets minders. Wie dat geloof niet kan opbrengen grijpt de omstandigheden aan als verontschuldiging om de standaard te verlagen, om het iets gemakkelijker op te nemen, om met iets minders genoegen te nemen, om iets af te doen van het heilig Woord van God. Maar door het geloof kunnen we daar beslist en met nadruk “nee” tegen zeggen.

Laten we onze hoofden buigen van schaamte en verdriet om onze zonden en tekortkomingen, maar laten we de maatstaf hoog houden. De tekortkomingen zijn aan onze kant; de maatstaf, de norm is van God.

Josia weende en scheurde zijn kleren, maar hij gaf de waarheid van God niet prijs. Hij gevoelde en beleed dat hij en zijn broeders en vaders gezondigd hadden. Maar dat was voor hem geen reden om het Paasfeest niet te vieren volgens de voorschriften van God. De normen van het Woord van God golden voor hem even goed als voor Salomo, David of Mozes. Wij moeten het Woord van God gehoorzamen. Als we dit doen, zullen we zeker gezegend worden.

Laten we met een heilige beslistheid blijven op de bodem waarop de waarheid van God ons heeft geplaatst en deze waarheid vasthouden uit liefde tot Christus en zijn zaak.

Ongetwijfeld is er nog veel meer te zeggen over vers 1 tot en met 19 van 2 Kronieken 35. Maar we willen tot slot nog even stilstaan bij het eind van Josia's leven. Dat bevat een ernstige waarschuwing voor ons. Het staat in een droevige en pijnlijke tegenstelling met het voorgaande uit het leven van Josia.

We zullen het betreffende gedeelte aanhalen en het aan de lezer overlaten er over na te denken, ootmoedig, met een biddend hart, in de tegenwoordigheid van God.

“Nadat Josia dit alles gedaan had om de tempel te herstellen, trok Necho, de koning van Egypte, op, om te strijden bij Karkemis aan de Eufraat; en Josia trok uit, hem tegemoet. Toen zond hij boden tot hem, die zeiden: Wat heb ik met u te maken, koning van Juda? Het gaat thans niet tegen u, maar tegen het huis waarmede ik in oorlog ben, en God heeft gezegd, dat ik mij haasten moest. Staak uw verzet tegen God, die met mij is, opdat Hij u niet verdelge. Doch Josia wendde zich niet van hem af, maar vermomde zich, om tegen hem ten strijde te trekken; hij luisterde niet naar de woorden van Necho, die uit de mond Gods kwamen, en bond de strijd aan in de vlakte van Megiddo. Toen raakten de schutters koning Josia; en de koning zeide tot zijn dienaren: Brengt mij weg, want ik ben zwaar gewond. En zijn dienaren haalden hem uit de strijdswagen, vervoerden hem op zijn tweede wagen en brachten hem naar Jeruzalem. Toen stierf hij en werd bijgezet in de graven zijner vaderen, en geheel Juda en Jeruzalem bedreven rouw over Josia” (2 Kron. 35:20-24).

Dit is een droevige zaak. We zullen er niet dieper op in gaan dan beslist nodig is, om te zien welke lering en waarschuwing er voor ons in ligt. De Heilige Geest weidt hierover ook niet uit, maar heeft het laten opschrijven tot onze lering (Rom. 15:4).

Zo doet de Heilige Geest altijd, Hij beschrijft ons de mensen zoals ze waren. Hun “geschiedenis uit vroeger en later tijd”, goede en verkeerde dingen, het ene zowel als het andere. Hij vertelt ons van Josia's vroomheid in het begin en zijn eigenzinnigheid aan het eind van zijn leven.

Zolang Josia wandelde in het licht van de openbaring van God, was zijn weg voorspoedig.

Maar vanaf het ogenblik dat hij het zelf wilde doen, in eigen kracht, volgens eigen inzicht en hij het nauwe pad van eenvoudige gehoorzaamheid verliet, pakten zich donkere wolken boven hem samen. Hij was begonnen in het licht, maar eindigde in de duisternis.

Josia ging Necho tegemoet zonder dat hij een bevel van God daartoe ontvangen had. “Hij luisterde niet naar de woorden van Necho, die uit de mond van God kwamen”. Hij mengde zich in een strijd waarmee hij niets te maken had en hij oogstte de gevolgen van zijn onbezonnen daad. “Wie zich mengt in een twist die hem niet aangaat, is als iemand die een voorbij lopende hond bij de oren grijpt” (Spreuken 26:17).

“Hij vermomde zich”. Waarom zou hij dat doen, als hij wist dat hij voor God ging strijden? Waarom moest hij een vermomming dragen als hij de weg ging die God hem had aangewezen? Helaas, hierin beging Josia een grote fout; en van zijn fouten kunnen wij een heilzame les leren. Laten we die les ter harte nemen. Laten wij nog méér, bij alles wat we doen, vragen of het de wil van God is en niets doen wat met die wil in strijd is. We kunnen volledig op God rekenen als we zijn weg bewandelen. Maar als we van die weg afdwalen, hebben we geen enkele zekerheid meer.

Josia had geen bevel van God gekregen om in Megiddo de strijd te beginnen tegen Necho. Daarom kon hij ook niet rekenen op de bescherming van God. Hij vermomde zich, maar dat beschermde hem niet tegen de pijlen van de vijand. De schutters raakten hem en brachten hem een dodelijke wond toe zodat hij stierf. Tot grote droefheid van zijn volk. “En Jeremia zong een klaaglied op Josia en al de zangers en zangeressen gewaagden van Josia in hun klaagzangen, tot heden toe” (vers 25).

Geve God ons genade om Josia na te volgen in zijn vroomheid en toewijding en moge Hij ons bewaren voor eigenwilligheid.

Het is een ernstige zaak als een kind van God zijn eigen wil doordrijft. Josia ging naar Megiddo, terwijl hij in Jeruzalem had moeten blijven, en de schutters raakten hem zodat hij stierf. Jona ging naar Tarsis, terwijl hij naar Ninevé had moeten gaan, en hij werd geworpen in de diepte van de zee.

Paulus ging naar Jeruzalem, hoewel de Geest tot hem zei dat hij daar niet naartoe moest gaan, en hij viel in handen van de Romeinen.

Toch waren deze mensen oprechte, ernstige, toegewijde dienstknechten van God; maar op dit punt faalden ze. En hoewel God, in zijn genade, uit hun fouten een zegen liet voortkomen, moesten zij de gevolgen van hun daden zelf dragen. Dat geldt ook voor ons. “Want onze God is een verterend vuur” (Hebr. 12:29).

Koningen & Profeten in het tweestammenrijk Juda			
Profeten	Regerings-jaren	Koningen	Schriftplaatsen
Semaja 1Kn 12:22; Iddo 2Kr 12:15 Iddo 2Kr 13:22	17 3	1 Rehabeam (Rechabeam) 2 Abia (Abiam)	1Kn 14:20,21 1Kn 15:1
Azarja 2Kr 15:1 Hanani (Chanani) 2Kr 16:7 Jehu 1Kn 16:1	41	3 Asa	1Kn 15:9
Jahaziël (Jachaziël) 2Kr 20:14 Eliëzer 2Kr 20:37	25	4 Josafat	1Kn 22:41,42
	8	5 Joram	2Kn 8:16,17
	1	6 Ahasia (Achazja)	2Kn 8:25,26
	6	7 Athalia (Atalja) koningin	2Kn 11:3
Zacharia (Zekarja) zoon v Jojada 2Kr 24:20	40	8 Joas	2Kn 12:1
	29	9 Amazia (Amasja)	2Kn 14:1,2
Zacharia (Zekarja) 2Kr 26:5; Jesaja Js 1:1; Amos Am 1:1; Hosea Hs 1:1	52	10 Uzzia (Azarja)	2Kr 26:3
Jesaja Js 1:1; Micha Mi 1:1; Hosea Hs 1:1	16	11 Jotham (Jotam)	2Kn 15:32,33
Jesaja Js 1:1; Micha Mi 1:1; Hosea Hs 1:1	16	12 Achaz Val van Samaria en deportatie naar Assyrië in 722 (2Kn 17:6)	2Kn 16:1,2
Jesaja Js 1:1; Micha Mi 1:1; Hosea Hs 1:1	29	13 Hizkia (Jechizkia)	2Kn 18:1,2
Nahum?	55	14 Manasse	2Kn 21:1
Nahum?	2	15 Amon	2Kn 21:19
Jeremia Jr 1:1-3; Habakuk Hk 1:6; Nahum Na 1:1; Zefanja Zf 1:1	31	16 Josia Verwoesting Ninevé in 612	2Kn 22:1
Jeremia Jr 1:1-3	3 m.	17 Joahaz in 609	2Kn 23:31
Jeremia Jr 1:1-3; Daniël 1:1	11	18 Jojakim 1 ^{ste} deportatie in 606	2Kn 23:36
Jeremia Jr 1:1-3; Ezechiël Ez 1:2	3 m.	19 Jojachin (Jojakin) 2 ^{de} dep. in 597	2Kn 24:8
Jeremia Jr 1:1-3	11	20 Zedekia (Sedekia) 3 ^{de} deportatie en verwoesting Jeruzalem in 586	2Kn 24:18 2Kn 25

Uit: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Koninkrijken-Israel-Juda.pdf>